

OBSAH:

Úvod

I. Predpoklady a rozvojový potenciál Mikroregiónu Sekčov – Topľa

- 1.1. Vymedzenie a poloha územia, základné údaje, demografia
- 1.2. Technická vybavenosť
- 1.3. Spoločenský, kultúrny a športový život v Mikroregióne.
- 1.4. Služby pre CR v Mikroregióne

II. Predpoklady a rozvojový potenciál obce Raslavice (centra Mikroregiónu Sekčov – Topľa)

- 2.1. Vymedzenie a poloha, základné údaje
- 2.2. Technická vybavenosť
- 2.3. Demografia
- 2.4. Školstvo a vzdelávanie
- 2.5. Ekonomická aktivita
- 2.6. Rozvojové a strategické dokumenty obce

III. Podmienky pre rozvoj cestovného ruchu – Mikroregión Sekčov - Topľa

IV. Analýza súčasného stavu

Analýza relevantných strategických dokumentov

- ❖ Marketingová stratégia Slovenska (SACR) na roky 2010 – 2013
- ❖ Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 (Ministerstvo hospodárstva SR)
- ❖ Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR)
- ❖ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja prešovského samosprávneho kraja
- ❖ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves 2004 – 2015
- ❖

V. Aktuálny stav v oblasti cestovného ruchu

5.1. Dovolenkové modely dizajnované na národnej úrovni z pohľadu riešeného územia:

5.2. Analýzy SWOT cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov - Topľa a obce Raslavice

5.3. Potenciál cestovného ruchu v Mikroregióne Sekčov – Topľa

VI. Destinácie

VII. Profil klienta, dizajn služieb a aktivít z hľadiska marketingu

VIII. Rozvojová stratégia cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov - Topľa

8.1. Vízia, problémy, ciele, opatrenia

8.2. Plán realizácie aktivít naplňajúcich stanovené ciele

8.3. Kompaktabilita so stratégiou rozvoja cestovného ruchu regiónu Horný Šariš

IX. Zhrnutie, odporúčania a závery

Úvod

Cestovný ruch sa v posledných desaťročiach stáva jednou z oblastí rozvoja tých regiónov a lokalít, ktoré sa snažia nielen o zveľaďovanie svojich zdrojov, ale aj o pôsobenie na poli marketingu. Prístup marketingu toho ktorého podnikateľského subjektu či samosprávy často býva intuitívny, len na základe napodobňovania už existujúcich aktivít iných oblastí. Nezohľadňujú sa špecifiká toho ktorého regiónu, oblasti či lokality, ba ani smerovanie rozvoja určené štátom a samosprávnymi celkami.

Minimálne od roku 2009 zaznamenáva cestovný ruch na Slovensku čoraz väčší pokles, a teda už nie je tak často navštevovanou a žiadanou destináciou akou bola kedysi. Veľmi znepokojujúca je aj hodnota poklesu príjazdov z hlavných zdrojových trhov, ktorá sa blíži ku 27%. Podľa analýz Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2010 až 2013, je najslabším článkom v oblasti cestovného ruchu podnikateľské prostredie a infraštruktúra Slovenska.

Pôsobením zákona č. 91/ 2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu sa očakáva zlepšenie situácie. Je to ale proces destinačného manažmentu, teda prepájania segmentov sociálno-ekonomických a politických, spolu s ostatnými hospodárskymi a sociálnymi (aj zahranično politickými) podmienkami Slovenska a európskeho priestoru.

Zlepšovanie podmienok dopravnej infraštruktúry, výstavba diaľnic a rýchlostných komunikácií, či budovanie kvalitnej leteckej dopravy je síce jednou z národných stratégií, no jej časová náročnosť a nákladnosť limitujú rozvoj cestovného ruchu na Slovensku v porovnaní s inými vyspelými štátmi.

Aj keď podľa prieskumov je Slovensko pre zahraničných návštevníkov málo atraktívna krajina, je potrebné vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu. Najideálnejšie je to v oblastiach, ktoré sú tomu predurčené svojimi zdrojmi a podmienkami, nie len regióny a lokality v ktorých hospodársky a ekonomický život stagnuje. Cestovný ruch je možné rozvíjať za pomoci základných služieb pre návštevníkov, v spojení s vhodnými prírodnými, geografickými, kultúrnymi, ľudskými, technickými, technologickými a ekonomickými podmienkami. Pre správne nakladanie s nimi, potrebujeme vytvoriť premyslené taktické a strategické postupy, ktoré nám vytýčia smer, cestu a ukážu konkrétne kroky. Taktiež je potrebné vedieť komu chceme zdroje ponúknuť, čo je znalosť, s ktorou nie

je mnoho poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu vysporiadaných. Aj to je pravdepodobne dôvod, pre ktorý je tento segment hospodárstva v neuspokojivom stave.

Jednou s perspektívnych lokalít pre cestovný ruch je Mikroregión Sekčov – Topľa a jeho centrum - obec Raslavice. Marketingová štúdia Mikroregiónu Sekčov – Topľa vychádza zo strategických dokumentov na národnej i regionálnej úrovni, špecificky zohľadňuje jednotlivé oblasti v danom území a taktiež analyzuje a porovnáva údaje ako na národnej úrovni tak až po úroveň miestnu. Súčasťou štúdie je aj charakteristika a určenie možného zamerania a smerovania rozvoja cestovného ruchu v Mikroregióne. Taktiež sem zahrňujeme náčrt pozicioningu, dovolenkových modelov, identifikáciu a definíciu cieľovej skupiny užívateľov služieb a návštevníkov. V závere prináša štúdia odporúčania potrebné pre realizáciu marketingového rozvoja cestovného ruchu pre danú oblasť.

I. Predpoklady a rozvojový potenciál Mikroregiónu Sekčov - Topľa

1.1. Vymedzenie a poloha územia, základné údaje, demografia

Mikroregión Sekčov – Topľa sa nachádza na severojužnom ťahu medzi poľskou a maďarskou hranicou, severne od krajskej metropoly Prešov. Z hľadiska širšieho územia je začlenený do administratívneho územia okresu Bardejov a tým do administratívneho územia prešovského samosprávneho kraja.

Mikroregión sa rozprestiera v Ondavskej vrchovine, s najvyšším vrcholom Kačalová (676 m n.m.), zo západu doň zasahujú výbežky pohoria Čergov s najvyšším vrcholom Čergov (1049 m n.m.) a Minčol (1155 m n.m.), z juhovýchodnej strany ho ohraničuje pohorie Medzihorie.

Mikroregión sa dotýka na severe mesta Bardejov, na východe mesta Svidník, na juhu mesta Giraltovce. Mikroregión sa rozprestiera v povodí riek Sekčov a Topľa a je geograficky tvorený 32 obcami prevažne v okrese Bardejov. Je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja (PSK), časti, ktorá je ako prirodzený región známa pod názvom Horný Šariš. Celý mikroregión je lemovaný na juhu cestou E371, zo severu cestou č. 77, na ktorej leží stredisková obec Zborov, a zo západu cestou č. 545, na ktorej leží aj stredisková obec Raslavice.

Počet obyvateľov Mikroregiónu

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
17970	18032	18122	18113	18225	18257	18385	18400	18446

Prirodzený prírastok obyvateľov Mikroregiónu

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
92	57	68	34	34	48	51	41	47

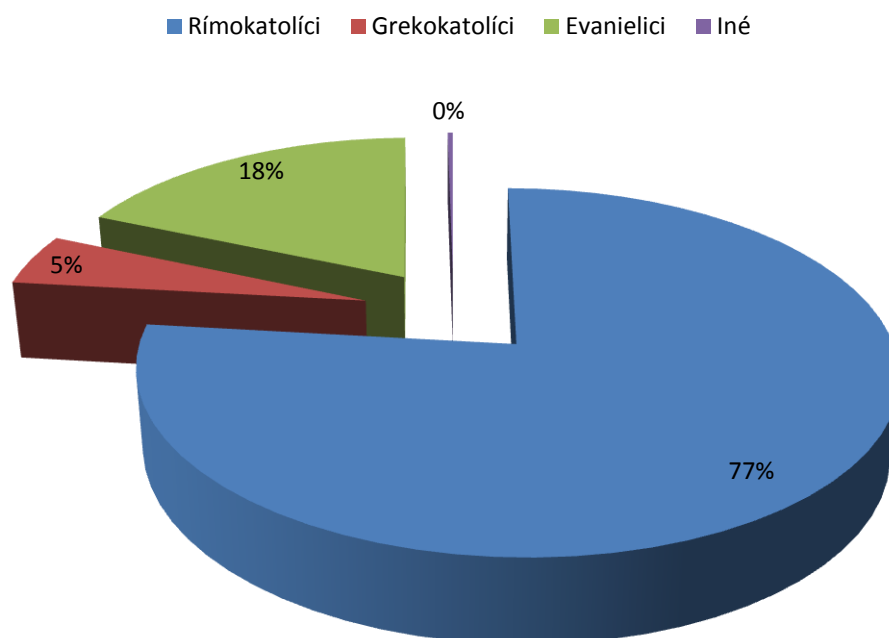
Štruktúra obyvateľstva Mikroregiónu

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
predproduktívny	4272	4225	4142	4048	4078	4009	3945	3832	3728
produktívny	10323	10424	10576	10663	10768	10868	11013	11105	11223
poproduktívny	3375	3383	3404	3402	3379	3380	3427	3463	3495
SPOLU	17970	18032	18122	18113	18225	18257	18385	18400	18446

Menšiny / zastúpenie národností v Mikroregióne

slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	poľská	iné
18 089	1	288	12	14	26	2	14

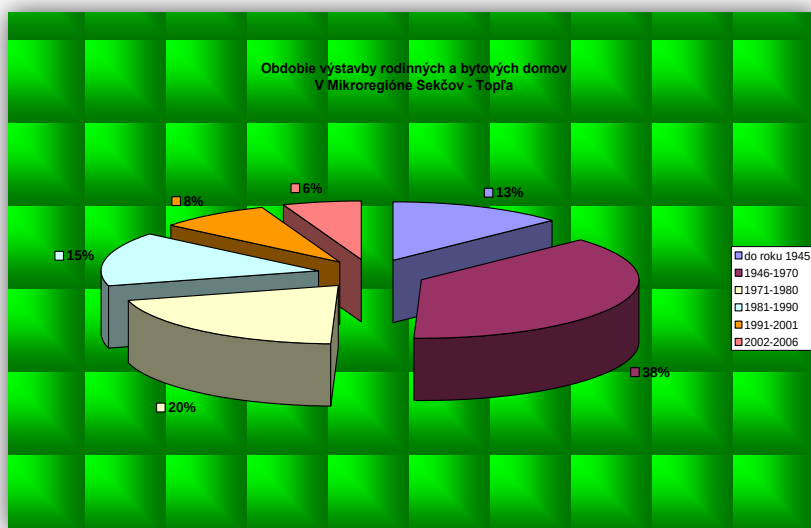
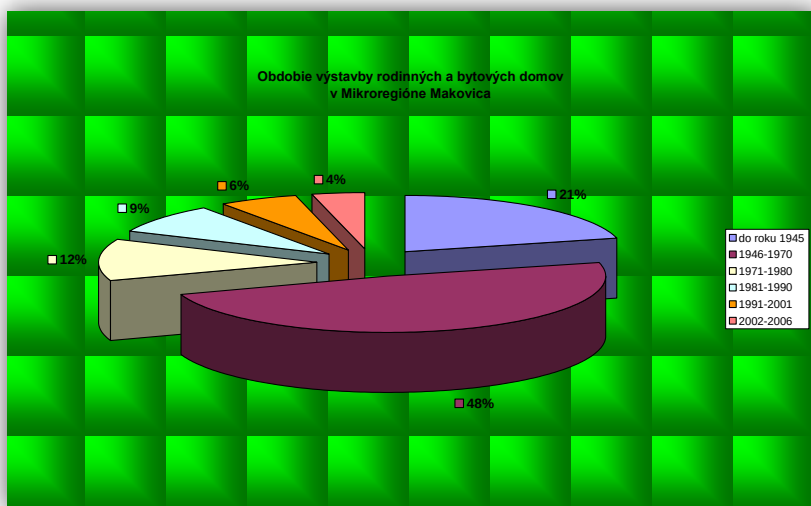
Konfesia

1.2. Technická vybavenosť

Vybavenosť technickou infraštruktúrou

V Mikroregióne je vybudovaná cestná sieť II. a prevažne III. kategórie. Autobusové zastávky sú vo všetkých obciach Mikroregiónu. Železnica prechádza Mikroregiónom Sekčov – Topľa, jej dĺžka je cca 22 km, železničné stanice sú v obciach: Raslavice, Vaniškovce, Bartošovce, Hertník, Šiba. V Mikroregióne prevláda vykurovanie v kombinácii plyn – tuhé palivo. Elektrická energia sa využíva na vykurovanie zriedkavo.

1.3. Spoločenský, kultúrny a športový život v Mikroregióne.

Bohatý kultúrny život v tomto Mikroregióne dokazujú časté akcie v kultúrnych domoch, ktoré majú celoročné využitie. Vysoké zastúpenie knižníc naznačuje, že v regióne je aj vysoký počet čitateľov.

V 8 obciach fungujú chrámové zbory, v obci Raslavice sú to 4 chrámové zbory (spolu 80 členov).

Divadelné súbory sú v obci Raslavice a Lascov.

Stolnotenisové kluby sú v 6 obciach.

Poľovnícke združenia sú v 9 obciach.

Kluby mládeže rozvíjajú svoju činnosť v 4 obciach.

Kluby dôchodcov sú v 3 obciach.

Zväz chovateľov pôsobí v 3 obciach.

DHZ má bohaté zastúpenie v 14 obciach (spolu v mikroregióne 370 členov).

Matica Slovenská má 4 základne.

Slovenský červený kríž má svojich priaznivcov vo všetkých obciach Mikroregiónu.

Občianske združenia, ktoré naplňajú svoje špecifické ciele väčšinou na báze dobrovoľnosti, rozvíjajú svoju činnosť najmä v obciach: Fričkovce – OZ PROF, Raslavice – OZ ŽIVOT JE ŠANCA, OZ BOŽIA DOBROTA PRE DOBRÝ ŽIVOT, OZ KAM-I-KADZE.

Z folklórnych skupín je známy RASLAVIČAN a RASLAVIČANIK z Raslavič, DFSk Richvald, v tomto regióne pôsobí veľa hudobných skupín.

V Mikroregióne medzi najrozšírenejšie zariadenia obcí, ktoré slúžia na trávenie voľného času, kultúrneho a spoločenského života patria:

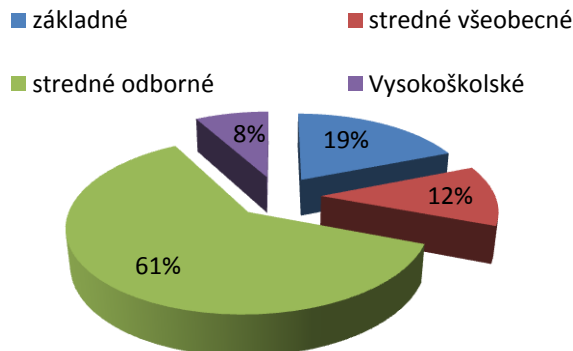
- Futbalové ihriská, ktoré slúžia na športové aktivity a podujatia, rôzne súťaže
- Kultúrne domy- nachádzajú sa takmer v každej obci – táto budova slúži občanom obcí na rôzne spoločenské a kultúrne akcie (pohostenia, prezentácie, vystúpenia,...)
- Knižnice - 80% obcí má zriadenú knižnicu: objekt slúži na zapožičanie odbornej literatúry, beletrie, náučnej literatúry, zvlášť je využívaná žiakmi ZŠ, ktorí tu nachádzajú literatúru na povinné čítanie

Medzi *spoločenské organizácie a záujmové spolky*, ktoré v Mikroregióne majú najväčšie zastúpenie patria:

- Dobrovoľný hasičský zbor má hlbokú tradíciu, ktorá sa prejavuje vo vysokej miere výskytu tohto zboru v obciach Mikroregiónu
- DHZ patrí k dobrovoľníckym organizáciám, jeho členovia sa zúčastňujú regionálnych a medzinárodných súťaží, sú zapojení do dobrovoľníckych prác v obci, čím prispievajú k zvýšeniu úrovne života v obci. DHZ zahŕňa všetky vekové kategórie
- Poľovnícke združenie patrí k obľúbeným spolkom v mikroregióne, členovia združenia sa usilujú o ochranu prírody, najmä flóry
- Stolný tenis
- Chránové zbory slúžia na skrášlenie bohoslužieb zväčša v sakrálnom prostredí, najmä v čase sviatkov a významných udalostí ako napr. 1. sv. prijímanie, primície novokňaza, birmovka, odpustové slávnosti,...
- Kluby mládeže, slúžia na voľnočasové aktivity pre deti školského veku a pre mládež
- Futbalové kluby
- Matica Slovenská

vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v mikroregióne

Zruční ľudia Mikroregiónu

		aktivity/činnosť
Bartošovce	Jozef Lazúr	rezbárstvo
	Helena Artimová	Tkanie kobercov
	Juraj Krupa	obuvníctvo
	Albert Lazúr	prutkárstvo
Buclovany	Ján Žac	stolárstvo
	Miloš Halža	Montáž, servis drevených systémov s diaľkovým ovládaním
	Milan Katuščák	oprava motorových vozidiel
	Štefan Soták	oprava motorových vozidiel
Hertník Hervartov	Štefan Kapec	sklenár, stolár, rezbár
	Jozef Ciglárík	stolár
	Milan Štiblár	stolár
	Jozef Bogdan	nástrojár
	Václav Choma	rezbár
	Mária Čechová	košíkárstvo
	Ján Štibrich st.	šindliarstvo
	Ján Gurský st.	šindliarstvo
	Jozef Gambaľ st.	šindliarstvo
	Adolf Gbur	šindliarstvo
	Jozef Štibrich st.	šindliarstvo
	Ján Jakubov	umelecký rezbár
	Vincent Šoltýs	stolárstvo
	František Gbur	stolárstvo

		aktivita/činnosť
Janovce	Daniel Baláž	drevorezbár
	Jana Beňová	krajčírstvo
	Kristína Gočová	kaderníctvo
	Matúš Šuťák	stolárstvo
	František Graca	stolárstvo
	Peter Kunderát	stolárstvo
	František Hudáček	výroba drevených pások a príslušenstva
	Rastislav Margicin	píla
	Rastislav Baláž	oprava karosérií
Kľušov	Štefan Pillár	Drevorezba - písťalky
	Alena Sendeková	Dekoračné predm.-kraslice, iné
	Jozef Hudaček	Stolárstvo
	Marián Prokopovič	Stlárstvo
	Ľubomír Pillár	Fasády
	Andrej Vaško	Kamenárstvo
	Jaroslav Novák	Kamenárstvo
Koprivnica	Peter Sabolčík	Rezbárstvo z dreva
	Tomáš Kertys	Rezbárstvo z dreva
Osikov	Eva Puchalíková	výroba keramiky
	Jana a Dana Kolbasove	výroba keramiky
Raslavice	Lenka Homová	čipkárstvo
	Mária Gvuščová	ručné práce – vyšívanie
	Margita Kohútová	ručné práce – vyšívanie, háčkovanie
	Margita Lukáčová	ručné práce – vyšívanie, háčkovanie
	Stanislav Baláž	maliarstvo
	Kristína Pacindová	maľovanie kraslíc
	Mária Jochmanová	maliarstvo
	Jozef Billý	rezbárstvo
	Michal Cvoreň	maliarstvo
	František Varchol	rezbárstvo
	Stanislav Baláž ml.	hudobník – husle
	Monika Balážová	hudobníčka – husle
	Štefan Žolták	hudobník – husle
Richvald	Jana Hankovská	Paličkovaná čipka
	Viera Pangráčová	drôtené výrobky -umelecká drotárka
	Jolana Vajdová	paličkovaná čipka, kraslice
	Ľuboš Fořta	rezbár

		aktivita/činnosť
Vyšná Voľa	František Krakovský	ATYP - stolárstvo (Eurookná, eurodvere)
	Ján Mihalčín	stolárstvo (okná, dvere, nábytok)
	Jaroslav Mihalčín	stolárstvo (remeslnické výrobky)
	Miroslav Boguský	stolárstvo (nábytok)
	Andrej Mihalčín	remeslnické výrobky
	Andrej Jusko	remeslnické výrobky
	Ján Jankuv	remeslnické výrobky
	Anna Evinová	štapanie, vyšívanie
	Mária Mihalčinová	štapanie, vyšívanie
	Hudobná skupina Synkopy Jaroslav Šoltés	- hudobná produkcia na svadby, plesy, a iné spol. akcie
	Zuzana Havrilová	Ručná a strojová výšivka
Vyšný Kručov	Helena Šoltýsová	Strojová výšivka

Významní rodáci Mikroregiónu (nežijúci)

OBEC	meno a priezvisko	dátum narodenia	dátum úmrtia	oblasť pôsobnosti
Hertník	ThDr. Emil Stach	19.6.1913		kňaz
	MUDr. Karol Mizla			Lekár
	Ján Sabol			Spevák – kantor
Koprivnica	Štefan Tomečko	14.3.1921	19.9.1996	Výrobky z hlíny
	Helena Tomečková	23.12.1922	1.11.200	Hrnčiarstvo
Lascov	Andrej Hrivňak	1931	10.1.1990	učiteľ osvetár
Osikov	Mons. ThDr. Andrej Šinaľ	15.5.1927	6.9.2007	katolícky kňaz/Kanada
	Mons. Andrej Šinaľ	12.6.1942	8.10.2007	biskupský úrad Košice, kaplán Košice – Sv. Alžbety, CMBF Bratislava, farár Košice – Sv. Košických mučeníkov, výpomocný duchovný Raslavice a Osikov.
Raslavice	Benjamín Winkler	1835	10.11.1915	Minerológ a geológ
	MUDr. Mikuláš Atlas	12.10.1891	18.8.1982	Publicista a lekár
	Jozef Kovalčín	1937	1986	Atlét
Richvald	Juraj Ondík			učiteľ-prvý kronikár obce
	Andrej Ondík			vojak účastník SNP
	Dr. Ján Repassy	22.3.1937	24.2.1976	predseda najvyššieho cirkevného súdu vo Vatikáne
	Andrej Hankovský	20.5.1904	2.1.1985	ľudový rezbár
Hrabovec	PhDr. Ján Hanušin	31.1.1920	17.2.2000	
	MUDr. Juraj Lukačko			
Porúbka	Prof. MVDr. Tomáš Gdovin	1921	1969	Významný veterinárny lekár
	Ján Marinko	4.3.1852	26.5.1938	roľník a učiteľ na evanjelickej ľudovej škole vo Vyšnej Voli
Vyšná Voľa				

1.4. Služby pre CRv mikroregión

OBEC	Typ	Názov zar.	kapacita lôžok	možnosť stravovania	kapacita stravovacej časti	Doplnkové aktivity, programy a služby
	zariadenia					
Fričkovce	penzión	U Bociana	9	áno	9	
Hertník	turistická ubytovňa		42	nie		
	chatová osada					
Hervartov	penzión	Obec Hervartov, OSCR - objekt služ. CR	10	áno	10	turistický chodník
	turistická ubytovňa					
	ubytovanie v súkromí	apartmán, rodinný dom	24	áno	24	turistický chodník, rozhľadňa n.v. 920 m
	agroturistické zariadenie					
Kľušov	motel	MARK trio.s.r.o.	6	áno	30	
Raslavice	Penzión	Penzión Raslavičan	15	áno	40	Organizácia rodinných osláv, spoločenských akcií a firemných stretnutí (kapacita do 40 osôb) , Rozvoz pizze , Rozvoz obedov , Internet , Taxi služba

SLUŽBY v Mikroregión

	služba
Hertník	Pošta
	Práčovňa
	Pekáreň
Raslavice	Benzínová stanica
	Pošta
	Zdravotné stredisko
	Lekáreň
	Kvetinárstvo
	Kaderníctvo

Aktivity pre cestovný ruch

Raslavice
krytý bazén
Bowling
tenisový kurt
galéria ľudového umenia
návšteva kaštieľov v obci
sauna v kultúrnom dome

II. Predpoklady a rozvojový potenciál obce Raslavice (centra Mikroregiónu Sekčov – Topľa)

2.1. Vymedzenie a poloha, základné údaje

Prirodzeným geografickým i administratívnym centrom mikroregiónu je Obec Raslavice. V nasledujúcej časti uvádzame analytické údaje práve tejto strediskovej obce, ktoré demonštrujú a ilustrujú stav a vybavenosť riešeného územia Mikroregiónu.

Obec sa rozprestiera v nadmorskej výške 270 – 400 mm, stred obce cca 310 – 315 mm

Počet obyvateľov obce k septembru 2013 je 2680

Katastrálne územie obce má rozlohu 1 645,90 ha. ,

susedí s katastrami obcí Lopúchov, Buclovany, Abrahámovce, Tročany, Janovce, Vaniškovce, Osikov, GERALTOV, ŽATKOVCE, Veľký Slivník, Demjata

Vodné toky v katastri obce: Hrabovecký potok, Sekčov

Katastrálna plocha obce v metroch štvorcových: 1645,90 Ha

v tom		v tom				spolu
Poľnohospodárska pôda	Nepoľnohospodárska pôda	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha	Ostatná plocha	
1050,90	595	378,3	0	51,2	165,5	1645,90

Zdroj: OcÚ

Poľnohospodárska pôda v metroch štvorcových

Orná pôda	Záhrada	Trvalý trávnatý porast	spolu
701,3		349,6	1050,90

Zdroj: OcÚ

Rozloha lesov: 378,30

Dopravná poloha

Obec leží na ceste č. II. triedy č. 545

Vzdialenosť významných sídiel

Prešov 24 km, Bardejov 19 km, Košice 65 km, Bratislava 450 km

Komunikácie

Dĺžka obecných komunikácií	9,16 km
Dĺžka vybudovaných chodníkov	4,00 km

Zdroj: OcÚ

2.2. Technická vybavenosť

Pošta	Ano
Telefónny automat	Ano
Verejný vodovod	Ano
Kanalizačná sieť	Ano
ČOV	Ano
Rozvodná sieť plynu	Ano
Dobrovoľný hasičský zbor	Ano
Požiarné vozidlo	Ano
Bankomat	Ano
Káblková distribučná sieť	Ano

Zdroj: OcÚ

Zásobovanie vodou z verejných zdrojov: vodovod v celej obci – cca 16 km

Napojenie na kanalizáciu: ak áno, uviesť orientačný údaj – v %, metroch 11,5 km – celá obec, napojenosť cca 20 %

Počet trafostaníc: 5

Vykurovanie: optimálne v % (elektr 5, plyn 75, drevo , uhlie 20)

Stav plynofikácie: 100 %

Obecné objekty – budovy:

Obecný úrad – po rekonštrukcii v r 2009;

Základná škola – 4 pavilóny zrekonštruované, Telocvičňa a hosp. pavilón rekonštrukcia neukončená;

Kultúrny Dom s divadelnou a estrádnou sálou – prebieha rekonštrukcia;

2 Materské školy – potrebná rekonštrukcia;

Zdravotné stredisko – po rekonštrukcii v roku 2012;

Komunitné centrum (stará škola) – rekonštrukcia prebehne v roku 2014;

Polyfunkčný dom – stav vyhovujúci;

Dom služieb – rekonštrukcia prebieha;

Dom smútku – prebieha rekonštrukcia.

Ambulancie – strediská

2 strediská:

1. obecná budova – 2 amb. Pre deti a dorast, 1 amb pre dospelých, 2 x stomatológ, 1 amb, kde sa striedajú – internista, gynkológ, diabetológ a endokrynológ, lekáreň, RZP, masér;

2. súkromná budova – 1 lekár pre dospelých, lekáreň.

Sociálno – priestorová organizácia

Rodinné domy - 570

bytové domy - 6

Rodinné domy

Trvalo obývané 535

Neobývané 35

Bytové domy

Počet bytových domov 6

Počet bytov jednotiek 31

Spolu obyvateľov v bytoch 101

Bytová výstavba v obci

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Rodinné domy	3	3	4	8	4
Bytové jednotky	3	3	4	8	4

Pozn.: Stavali a kolaudovali sa len rodinné domy s 1 bytovou jednotkou

Zdroj: OcÚ

2.3. Demografia

Počet obyvateľov

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Mužov	1216	1240	1253	1285	1307
žien	1202	1233	1267	1296	1334
Spolu	2418	2473	2520	2581	2641
Prírodný prírastok	17	22	11	16	16

Zdroj: OcÚ

Migrácia

Rok	počty odšťahovaných	počty prisťahovaných
2008	29	28
2009	31	34

Zdroj: OcÚ

Veková štruktúra

v %, k 31.12.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
predproduktívny	559	568	555	559	564
produktívny	1585	1606	1637	1663	1685
poproduktívny	274	299	328	359	392

Zdroj: OcÚ

Národnostná štruktúra

k 31.12.

Slovenská	Maďarská	Rómska	Česká	Rusínska-	Ukrajinská	Nezistená	Iná (Nemecká Poľská Moravská, Ostatné)
2464	0	148	5	4	2	60	5

Zdroj: Sčítanie obyvateľov

2.4. Školstvo a vzdelávanie

Materská škola

Rok	Počet žiakov	Počet tried	pedagógov	Ostatní pracovníci
2009/2010	95	4	6	6
2010/2011	99	4	6	6
2011/2012	75	4	6	6
2012/2013	77	4	6	6
2013/2014	69	4	6	6

Zdroj: OcÚ

Základná škola

Rok	Počet žiakov	Počet tried	pedagógov	Ostatní pracovníci
2009/2010	517	23	50	15
2010/2011	519	23	50	15
2011/2012	509	23	50	15
2012/2013	492	23	50	15
2013/2014	507	23	50	15

Zdroj: OcÚ

Základná umelecká škola

Rok	Počet žiakov	pedagógov	Ostatní pracovníci
2009/2010	409	25	1
2010/2011	378	25	1
2011/2012	321	25	1
2012/2013	351	25	1
2013/2014	272	25	1

Zdroj: ZUŠ

Športoviská

Telocvične – 1 telocvična, 1 fitnesscentrum

Ihriská, iné športoviská – futbalové ihrisko, tréningové futbalové ihr., multifunkčné ihrisko, antukový tenisový kurt

Najvyšší skončený stupeň vzdelania produktívneho veku	Počet
Základné	504
Učňovské (bez maturity)	335
Stredné odborné (bez maturity)	272
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	104
Úplné stredné odborné (s maturitou)	498
Úplné stredné všeobecné	81
Vyššie	23
Vysokoškolské bakalárske	53
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	175
Vysokoškolské doktorandské	6
Vysokoškolské spolu	234
Bez vzdelania	582
Nezistené	55

Zdroj: OcÚ

2.5. Ekonomická aktivita

Prehľad rozpočtov obce v tis. €

Rok	Príjmy		Výdavky		Výsledok hospodárenia aj s Fin. operáciami
	Rozpočet	skutočnosť	Rozpočet	skutočnosť	
2008	2,144	2,249	2,171	2,228	+0,021
2009	3,671	3,699	3,595	3,496	+0,206
2010	2,869	2,979	2,839	2,893	+0,086
2011	4,499	4,563	4,491	4,533	+0,03
2012	4,149	3,883	4,098	3,858	+0,025

Zdroj: OcÚ

Majetok obce

Majetok	Súčasná účtovná hodnota v €
Obecný úrad	196574,65
Kultúrny dom	181445,33
Dom smútku	5352,37
Základná škola	1330521,73
Zdravotné stredisko	207741,37
Materská škola I	1289,03
Materská škola II	2809,66
Sklad Medika	35425,47
Viacúčelové ihrisko	61735,64
ČOV a kanalizácia	4511333,4
Amfiteáter	3728,2
Polyf dom	12648,14
Knižnica	6025,16
Tribúna – futb.ihrisko	4729,65
Iné stavby (chodníky ...)	570125,23
Pozemky	89172
Hnuteľný majetok	115920
Dopravné prostriedky	12740
Drobný hmotný IM	1130
SPOLU	6728131,64

Zdroj: OcÚ

Nezamestnanosť

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaných nezamestnaných	180	190	186	182	185

Zdroj: OcÚ

Kvalifikačná štruktúra nezamestnaných v obci v %			
	2010	2011	2012
Základné + bez vzdelania	60	62	63
Stredné všeobecné	5	6	5
Stredné odborné	34	31	31
Vysokoškolské	1	1	1

Zdroj: OcÚ

Odvetvie hospodárstva v ktorých obyvatelia v produktívnom veku pracujú	počet		počet
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	49	Doprava, skladovanie a spoje	63
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	11	Peňažníctvo a poisťovníctvo	15
Rybolov, chov rýb	0	Cestovný ruch - služby	5
Ťažba nerastných surovín	0	Verejná správa a obrana, povinné soc. zabezp.	45
Priemyselná výroba	1620	Školstvo	50
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	14	Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	40
Stavebníctvo	85	Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	32
Veľkoobchod a maloobchod	70	Súkromné domácnosti s domácim personálom	0
Hotely a reštaurácie	30	EA bez udania odvetví	196

Zdroj: OcÚ

Hlavní zamestnávateľia v obci

Názov prevádzky	Typ prevádzky – činnosť	Počet zamestnancov
ZŠ Raslavice	Vzdelávanie	50
RAKYSTAV, s.r.o.	Výroba palstových okien	40
Obec Raslavice, vrátane MŠ	Verejná správa	45
KOVO, s.r.o.	Kovovýroba	25
Predajňa CBA	Maloobchod	15
Imrich Goliáš - Liana Golf	Potravinárska výroba, stavebniny	15
Milk Agro, s.r.o.	Maloobchod	10

Zdroj: OcÚ

SZČO v obci – približný počet a zameranie činnosti - cca 150 – zameranie: stavebné činnosti, kovoobrábanie, služby (kaderníctva, kozmetika a iné), autoservis, pneuservis, dopravná činnosť.

Počet súkromne hospodáriacich roľníkov - 1

2.6. Rozvojové a strategické dokumenty obce

Druh	Rok vypracovania	Platnosť do roku	spracovávateľ
Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	2008	2013	Regionálne rozvojové partnerstvo
Územný plán	Posledné zmeny 2013		URBEKO
ROEP	2009		

Zdroj: OcÚ

III. Podmienky pre rozvoj cestovného ruchu – Mikroregión Sekčov - Topľa

Pamiatky:

Brezov: sídlo rímsko-katolíckej farnosti

Hankovce: sídlo rímsko-katolíckej farnosti. V Hankovciach bola odkrytá pastierska mohyla. Mohyla v Hankovciach je jednou z takmer dvoch tisíc mohýl tohto typu, ktoré sa v rámci európskeho územia zachovali iba na severovýchodnom Slovensku. Stavali ich pastierske kmene, nositelia kultúry so šnúrovou keramikou, považovaní za najstarších Praindoeuropánov.

Hertník: renesančný kaštieľ postavený na mieste niekdajšieho hrádku. Po rozsiahlejšej rekonštrukcii slúži ako sociálny ústav pre deti a mládež.

Hervartov: obec je známa existenciou najstaršieho dreveného kostolíka – Rímsko-katolíckeho kostola sv. Františka z Assisi zapísaného do Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

Koprivnica: sídlo rímsko-katolíckej farnosti. V obci sa nachádzala kúria a krypta panovníka Dessewffyho.

Marhaň: V obci sa nachádza sídlo evanjelickej farnosti a. v., historicky zaujímavý je kaštieľ a hrobka panovníkov Dessewffyovcov

Osikov: renesančný kostol z roku 1612 s „husitskou vežou“ (ukončená tzv. lastovičím chvostom – štíhlou atikou) a renesančný kalich z roku 1545

Raslavice: k historickým a kultúrnym zaujímavostiam patrí bývalý farský kostol v časti Nižné Raslavice, v súčasnosti evanjelický kostol z pol. 13. Storočia, Horný kaštieľ - v súčasnosti Kláštor sv. Jozefa z pol. 17. storočia, dolný kaštieľ postavený v klasicistickom slohu z pol. 19. storočia /Kultúrna pamiatka/, židovská synagóga a Galéria ľudového umenia Šariša

Richvald: Drevený dom Jána Vajdu sa nachádza v skanzene v Bardejovských kúpeľoch.

Tročany: drevený kostolík sv. Lukáša Evanjelistu z roku 1739 je Národná kultúrna pamiatka.

Janovce: zvonica v Múzeu ľudovej architektúry (MLA)

Zaujímavosti:

Marhaň: ďalej sa v obci nachádza aj 3 rybníky s chovom rýb, ktoré sú navštevované najmä príležitostnými rybármi – turistami.

Richvald: v katastri nájdený kamenný sekeromlát z obdobia neolitu, Diela rezbára Andreja Hankovského nájdeme v zbierkach Slovenskej národnej galérie Slovenského národného múzea a Šarišského múzea v Bardejove.

Šiba: v obci pôsobí umelecký keramikár Marek Koval', ktorý sa zaoberá výrobou umeleckej úžitkovej keramiky a rôznych atypických výrobkov z hlíny.

Minerálne pramene s malou výdatnosťou sa nachádzajú v obciach Abrahámovce, Koprivnica, Olšavce a Tročany

Množstvo folklórnych slávností vo väčšine obcí tejto oblasti.

V lesíku Stavenec /pri železničnej zastávke/ je najbohatšie nálezisko ostrice hrebienkatej /*Carex strigosa*/ - pozoruhodného druhu v našej flóre, ktorý má ako subatlanticko-mediterránny prvok na východnom Slovensku najvýchodnejšie lokality

Predovšetkým v rozsiahlych lesoch Čergova žije aj množstvo vzácnych živočíchov. Z obojživelníkov sú to najmä mloky a salamandry, z plazov jašterica živorodá /*Lacerta vivipara*/ a jedovatá vretenica obyčajná /*Vipera berus*/, z vtákov bocian čierny /*Ciconia nigra*/, krkavec čierny /*Corvus corax*/ a orol skladný / *Aquila chrysaetus*/, z cicavcov plch hôrny /*Dryomys nitedula*/ a zo šeliem vzácna vydra riečna /*Lutra lutra*/ a v neposlednom rade pre Čergov charakteristický vlk obyčajný /*Canis lupus*/.

ZVONICA - drevený klenot z Janoviec v Múzeu ľudovej architektúry (MLA)

Ďalšie turistické atrakcie:

Lyžiarsky vleč Fričkovce

Čergov : ponúka krásnu prírodu a sieť rôznych turistických trás. Z jeho hrebeňov je nádherný pohľad na Vysoké Tatry, Levočskú vrchovinu a Slanské vrchy. Vybudované trasy pre pešiu turistiku a cykloturistiku.

IV. Analýza súčasného stavu

Analýza relevantných strategických dokumentov

❖ **Marketingová stratégia Slovenska (SACR) na roky 2010 – 2013**

SACR vypracovala doposiaľ asi najstrategickejší dokument, ktorý identifikoval marketingové aktivity v cestovnom ruchu od národnej až po lokálnu úroveň. Jeho prednosťami sú jasnosť, konkrétnosť a do istej miery aj záväznosť.

Vízia Slovenska v oblasti cestovného ruchu 2020:

Víziou do budúcnosti, konkrétne do roku 2020, je realizácia cestovného ruchu na Slovensku v tak vysokej miere, aby sa táto krajina stala vyhľadávanou destináciou a odlišovala sa od iných krajín a oblastí.

Pozícia krajiny

Slovensko bude disponovať s konkurencieschopnými produktmi, ktoré budú uspokojovať potreby cieľových zákazníkov očakávajúcich vysokú úroveň rozmanitosti ponuky, atraktivitu produktov a kvalitné služby za konkurenčné ceny na relatívne malom území.

Hlavnými cieľmi marketingovej stratégie na najbližšie roky sú:

- **Dosiahnuť stabilizáciu a zlepšenie pozície značky Slovensko na trhoch súčasnosti. Ak bude značka Slovensko rozpoznateľná na trhu cestovného ruchu, dosiahneme aj cieľ nárastu počtu príjazdov z týchto trhov.**
- **Jedným z dôležitých faktorov je spokojnosť zákazníkov, teda turistov, čo bude mať za následok väčší počet vracajúcich sa návštevníkov.**
- **Zlepšiť imidž organizácie na domácom aj zahraničnom trhu spolu s rozšírením jej aktivít.**

SACR si vytýčilo za dlhodobý cieľ budovanie budúcnosti Slovenska ako dovolenkovej destinácie. Poslúžia na to faktory ovplyvňujúce konkurencieschopnosť tohto odvetvia (infraštruktúra, dopravné prepojenie, komunikácia prírodných a historických pamätihodností, podpora cestovnému ruchu z hľadiska štátnej politiky).

Pre regionálnu i lokálnu úroveň je teda dôležitá orientácia predovšetkým na:

- **Spoločné i samostatné budovanie značky – Slovensko– Región Horný Šariš – Bardejov – Mikroregión Sekčov Topľa – Raslavice Čergov – jednotlivé lokality a subjekty cestovného ruchu**
- **Budovanie a skvalitňovanie služieb pre návštevníkov**

❖ **Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013**
(Ministerstvo hospodárstva SR)

Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 si zvolilo za hlavný strategický cieľ zvyšovanie konkurencieschopnosti cestovného ruchu s využitím potenciálu krajiny, s tendenciou vyrovnávania regionálnych disparít a tvorby nových pracovných príležitostí

Strategické ciele

- zlepšenie postavenia odvetvia cestovného ruchu v národnom hospodárstve,
- atraktivita Slovenska ako dovolenkovej destinácie
- zvýšenie záujmu o Slovensko ako pobytovú destináciu
- skvalitňovanie poskytovaných služieb na zlepšenie štruktúry zahraničných návštevníkov Slovenska
- tvorba nových pracovných príležitostí v oblasti cestovného ruchu

Ak vychádzame z tohto dokumentu pre regionálnu i lokálnu úroveň je teda dôležitá zdôrazniť:

- Určenie si oblasti cestovného ruchu ako jednu z najdôležitejších oblastí rozvoja Mikroregiónu Sekčov Topľa a prijatie následných opatrení (optimálne doplnenie a rozšírenie platného programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce)

- Technická a občianska vybavenosť, či estetizácia a skvalitnenie služieb spôsobí zvýšenie atraktívnosti obce
- Tvorba podmienok pre pobytový cestovný ruch v obci Raslavice a Mikroregióne
- Skvalitňovanie služieb hlavne pre zahraničnú klientelu
- Tvorba nových pracovných miest a rast zamestnanosti v oblasti cestovného ruchu

Úlohy

- podpora vzniku miestnych a regionálnych združení cestovného ruchu, za pomoci legislatívy
- vypracovanie alebo aktualizácia vlastných stratégií a koncepcií rozvoja cestovného ruchu na úrovni samosprávnych krajov
- zrýchlenie úpravy infraštruktúry
- snaha o zefektívnenie využitia foriem marketingovej komunikácie
- tvorba personálnych predpokladov pre zintenzívnenie práce pri príprave metodiky zostavovania satelitného účtu cestovného ruchu v Štatistickom úrade SR
- tvorba zásad pre rozvoj cestovného ruchu v chránených oblastiach, pričom poukážeme na zachovanie prírodných hodnôt (práve oni tvoria hlavný motív návštevy Slovenska) a zrýchlenie spracovania zonácie územia
- podpora vstupov podnikateľských subjektov na základe nových pravidiel poskytovania investícií a maximalizácia prílevu priamych investícií do cestovného ruchu
- návrh značky krajiny
- tvorba marketingovej stratégie
- snaha o uskutočnenie šetrných foriem cestovného ruchu, ako napríklad cykloturistika, vidiecka turistika, horský šport, vodáctvo, agroturistika, ekoturistika a iné
- skvalitnenie a dostavba informačných stredísk
- podpora pri využívaní kultúrno- historických a technických pamiatok
- zahrnúť banské diela a zariadenia medzi technické a historické pamiatky využiteľné v cestovnom ruchu
- zvyšovanie konkurencieschopnosti v európskom priestore za pomoci veľkých projektov v strediskách a regiónoch cestovného ruchu (hlavne oblasti s najväčším potenciálom)

- tvorba systémov kvality v zariadeniach cestovného ruchu
- motivácia podnikateľských subjektov k stavbe hotelových zariadení vyšších tried a kvalít
- tvorba odborných útvarov pri VÚC za účelom podpory koordinácie rozvoja cestovného ruchu
- regionalizáciu cestovného ruchu SR využívať pri spracovaní územnoplánovacích dokumentov obcí, miest a regiónov, pri príprave generelov, urbanistických štúdií a koncepcií rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni
- upriamiť investície do rekonštrukcie a obnovy kúpeľných zariadení (vrátane termálnych kúpalísk a aquaparkov), do kompletizácie lyžiarskych stredísk, športových areálov, do výstavby infraštruktúry pre kongresový cestovný ruch a taktiež do iných zariadení, ktoré spôsobujú predlžovanie pobytov
- zvyšovať kvantitu kvalifikovanej pracovnej sily zamestnanej v oblasti cestovného ruchu

V rámci cieľov a zámerov rozvoja cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov Topľa i obce Raslavice, musíme zohľadniť aj potenciálne podporované oblasti zo strany štátu, ktoré boli spomenuté v úlohách definovaných stratégiou m.i. hovoríme o:

- **Tvorbe združení v cestovnom ruchu a ich následné sieťovanie**
- **Tvorbe šetrných foriem cestovného ruchu akými sú cykloturistika, vidiecka turistika, horský šport, agroturistika, ekoturistika**
- **Vytvorení informačného strediska**
- **Využití kultúrno-historických pamiatok a prírodných zaujímavostí**

❖ **Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR)**

Národná stratégia je východiskový strategický dokument o podpore regionálneho rozvoja, ktorý sumárne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pričom rešpektuje princípy trvalo udržateľného rozvoja. Z celkovej stratégie je dôležité sa zamerať na tú časť, ktorá sa priamo viaže ku cestovnému ruchu.

Prioritná oblasť 2 a 3: Ľudské zdroje a zamestnanosť

Rast zamestnanosti sa zameria hlavne do oblastí:

1. malé a stredné podnikanie,
2. obnova hnedých parkov,
3. celkový rozvoj turizmu,
4. uskutočnenie opatrení protipovodňovej prevencie, ale aj obnovy a tvorby životného prostredia,
5. energetické hospodárstvo, energetické úspory a obnoviteľné zdroje energie,
6. infraštruktúra,
7. odpadové hospodárstvo, separovaný zber, likvidácia čiernych skládok,
8. obnova, údržba, dobudovanie komunikácií,
9. regenerácia sídiel – bytová výstavba, dobudovanie občianskej vybavenosti, obnova a údržba zelene a verejných priestranstiev,
10. rozvoj kultúry a športu,
11. rozvoj informatizácie na miestnej i regionálnej úrovni.

Cestovný ruch je druh odvetvia na realizácii ktorého sa uskutočňujú aj iné podstatné odvetvia, akými sú hlavne doprava, kultúra, stavebníctvo, zdravotníctvo, priemyselné odvetvia, poľnohospodárstvo a iné. Vo vyspelých krajinách tvorí sektor služieb viac ako nadpolovičný až dvojtretinový podiel v sektore služieb. Dôležité a významné pre cestovný ruch je aj tvorba nových pracovných miest a príležitostí, pričom pracovné sily v tomto odvetví tvoria najmä málo kvalifikovaná pracovná sila. Okrem tvorby pracovných miest v samotnom cestovnom ruchu, významná je aj tvorba pracovných miest v dodávateľských odvetviach.

Významným prínosom cestovného ruchu je aj prínos pre horské a podhorské oblasti, ktoré sú známe nedostatočnými podmienkami pre intenzívnu rastlinnú výrobu, kde je často cestovný ruch najvhodnejšou možnosťou ich rozvoja. Zároveň tým bráni nástupu neželanej migrácie obyvateľstva do oblastí miest. Od priemyselných odvetví sa líši cestovný ruch hlavne miestnou viazanosťou na atraktívne územia s primeranou vybavenosťou.

Cestovný ruch je v rámci domáceho prostredia významnou zložkou spotreby obyvateľstva a to vo forme regenerácie a upevňovania zdravia. Taktiež zlepšuje všeobecnú vzdelanosť, výmenu skúseností a podieľa sa na tvorbe sociálnych kontaktov čo má za následok vysokú

úroveň spokojnosti občanov. Všetky spomínané faktory sú totožné s potrebami obce Raslavice a s plánmi rozvoja cestovného ruchu v danom regióne, preto je potrebné ich zohľadniť z dôvodu sledovania aj prijímania pomoci zo strany štátu, ale aj pre funkčné, premyslené a efektívne plánovanie rozvoja cestovného ruchu na spomínanom území.

❖ **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja prešovského samosprávneho kraja**

Hlavným zámerom programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja prešovského samosprávneho kraja je zameranie sa na relevantnú oblasť rozvoja cestovného ruchu.

Identifikované problémy v rozvojovej oblasti cestovného ruchu

*pozn. z celkovo obsiahleho materiálu vyberáme najdôležitejšie časti. Ktoré sa následne viažu k problémom riešeného územia

- Neexistuje žiadna koncepcia rozvoja cestovného ruchu v PSK, ani na miestnych úrovniach
- Značné vnútro-regionálne nerovnosti využívania potenciálu cestovného ruchu a jeho následné nedostatočné využívanie
- Nízka konkurencia medzi jednotlivými zariadeniami a strediskami cestovného ruchu
- Neexistujú napojenia regiónu či jednotlivých subjektov na medzinárodné informačné a rezervačné systémy cestovného ruchu
- medzinárodné informačné a rezervačné systémy
- Slabá propagácia, koordinácia a logistika cestovného ruchu kraja ako aj služieb poskytovaných v cestovnom ruchu
- Neexistuje destinačný manažment pre daný kraj či oblasť cestovného ruchu
- Slabá vybavenosť atrakcií a atrakcií
- Nedostatočný až zlý vzťah ku kultúrnym pamiatkam, či prírodným hodnotám územia, čo má za následok nedostatočné využívanie silných stránok tejto oblasti v cestovnom ruchu
- Nedostatočný až nevyhovujúci štandard sociálnych zariadení
- Nedostatočne vystavané cyklistické trasy a taktiež slabá ponuka služieb a servisov pre cykloturistiku

- Neuspokojivé využívanie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj cestovného ruchu
- Zatiaľ len počiatočné štádium rozvoja vidieckej turistiky, agroturistiky a ekoturistiky

Prioritné problémy – problémy zhodujúce sa s prioritnými problémami identifikovanými v danom území

1. Nedobudovaný a nekoordinovaný informačný systém v cestovnom ruchu s absenciou napojenia na národné a európske informačné systémy
2. Neodstatočná a nízka kvalita služieb v cestovnom ruchu
3. Neuspokojivé využívanie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj cestovného ruchu
4. Chýbajú informačné kampane pre verejnosť, ktoré by zvyšovali povedomie spojené s nízkou ochranou atraktivít cestovného ruchu i návštevníkov kraja

Stratégia rozvoja - prioritná téma: Rozvoj cestovného ruchu

Hlavný cieľ: Dosiahnuť post Prešovského kraja ako vyhľadávanej destinácie v oblasti cestovného ruchu

*pozn. z pomerne obsiahleho materiálu vyberáme najrelevantnejšie časti, ktoré sa explicitne viažu k problémom riešeného územia

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie infraštruktúry ktorá slúži hlavne pre cestovný ruch taktiež zlepšiť kvalitu služieb v cestovnom ruchu takým spôsobom aby sa do roku 2015 zvýšil počet turistov v Prešovskom kraji o 5%, pričom prenocovaní ročne o 6% a využitie ubytovacích kapacít o 3% oproti stavu v roku 2006

Opatrenie 1.2: Budovanie infraštruktúry so zameraním s na jej obnovu v cestovnom ruchu
Aktivita 1.2.5: Podporiť prípravu a realizáciu regionálnych ekologických trás známych ako greenways

Opatrenie 1.3: Za pomoci informačných a komunikačných technológií, zlepšiť kvalitu a ponuku produktov v cestovnom ruchu

Aktivita 1.3.1: Inovácia už existujúcich produktov a služieb, respektíve tvorba úplne nových produktov.

Špecifický cieľ 2: Zavedenie mechanizmu pre koordináciu a podporu cestovného ruchu, najneskôr do roku 2015

Opatrenie 2.1: Vytvorenie informačného systému cestovného ruchu a jeho nadstavieb s cezhraničným prepojením, pre ktorý bude charakteristická modernosť a integrovanosť

Aktivita 2.1.3: Vytvorenie nástroja ktorý zabezpečí pripájanie sa jednotlivých subjektov aktívnych v cestovnom ruchu, do krajského informačného kanála.

Opatrenie 2.2: Rozvoj marketingu cestovného ruchu

Aktivita 2.2.1: Príprava a realizácia komunikačných plánov subjektov aktívnych v cestovnom ruchu

Aktivita 2.2.2: Vytvorenie podmienok pre destinačný manažment

Aktivita 2.2.3: Jednotná propagácia regiónu

Opatrenie 2.4: Vytvorenie povedomia a hlavne pozitívneho vzťahu širokej verejnosti k cestovnému ruchu

Aktivita 2.4.2: Pôvodná architektúra, tradičné formy života a hospodárenia vo vidieckych oblastiach sú aspekty, o ktorých povedomie chceme zvýšiť.

Opatrenie 2.6: Vytvorenie politík a koncepcií v oblasti cestovného ruchu

Aktivita 2.6.4: Vytvoriť systém motivačných stimulov z dôvodu zachovania ako pôvodnej architektúry, tak aj tradičných foriem hospodárenia vo vidieckych oblastiach a v mestských pamiatkových zónach

V. Aktuálny stav v oblasti cestovného ruchu

Táto časť štúdie sa zameriava na načrtnutie momentálneho stavu cestovného ruchu na Slovensku, pričom jej hlavnou oblasťou analýzy je obec Raslavice a jej okolie – Mikroregión Sekčov - Topľa. Prehodnocujeme predpoklady pre rozvoj, rozoberáme dovolenkové modely vytvorené na národnej úrovni, čo nám tvorí základ pre identifikovanie a definovanie cieľových skupín zákazníkov a následné smerovanie rozvoja potrebných služieb.

➤ Analýza záujmu klienta o Slovensko ako turistickú destináciu

Záujem klienta o Slovensko v rámci cestovného ruchu ukazuje preferovanie v tomto poradí (podľa prieskumu SACR 2011):

1. Mestský a kultúrny turizmus
2. Letná dovolenka
3. Zimná dovolenka
4. Kúpeľný turizmus

Podľa vyššie uvedených prieskumov, je mestský a kultúrny turizmus najpreferovanejším a to až pre 30% potenciálnych klientov. Je to významný faktor, ktorý posluží pre dizajnovanie rozvoja ale aj samotného marketingu cestovného ruchu v Mikroregióne a strediskovej obci Raslavice. Raslavice majú výhodu vlastného potenciálu a dobrej geografickej polohy v rámci blízkosti významných miest a kultúrnych aktivít a o tomto významnom fakte budú samostane pojednávať ďalšie časti štúdie.

Pri správne identifikovanej klientele, spĺňa obec Raslavice a jej okolie podmienky nie len pre vytvorenie kultúrneho turizmu, ale taktiež pre trávenie zimnej či letnej dovolenky, vrátane kúpeľného turizmu. O tomto fakte pojednávajú samostatné časti štúdie.

➤ Analýza najpreferovanejších hodnôt návštevníkmi Slovenska

Podľa prieskumov, reálny aj potenciálny klienti cestovného ruchu na Slovensku preferujú (v tomto poradí):

- **Nádhera prírodných scenérií a atrakcií;**
- **kultúrne a historické pamiatky;**
- **tradícia a originalita;**
- **relaxácia a únik z bežného prostredia.**

Územie Mikroregiónu a strediskovej obce Raslavice spolu s jej okolím disponuje zdrojmi pre naplnenie vyššie spomínaných potrieb a želaní klientov. Opäť sa budeme jednotlivým položkám preferovaných hodnôt venovať v samostatnej časti štúdie.

➤ **Analýza záujmu klienta cestovného ruchu v rámci Slovenska, obce Raslavice a Mikroregiónu.**

Jedinečná pozícia Slovenska by mohla byť zabezpečená práve identifikovanými prvkami na národnej úrovni. Riešené územie Mikroregiónu je dôležité pri identifikovaní podobnosti a pre určenie predpokladov miestnej úrovne a taktiež zhodnotenie zdrojov a východísk.

Identifikovaný záujem návštevníka	Pozícia Slovenska	Pozícia územia Mikroregiónu Sekčov Topľa
Kľud/pokoj	Slovensko poskytuje veľmi kľudné prostredie, mimo hlavných turistických destinácií a najväčších prúdov turistov. Tí, ktorí hľadajú kľud a pokoj, ich môžu nájsť buď v nedotknutej prírode alebo mestách. Niektoré z nich sú zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, alebo len jednoducho ponúkajú kombináciu kľudu, pokoja v mestskom prostredí.	Optimálna pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Zachovalé prírodné prostredie bez znečistenia, pokojná krajina bez masovej turistiky optimálna pre kľudnú dovolenku. Blízkosť zaujímavých miest s pokojnou atmosférou (Čergov, drevené sakrálné stavby, Bardejovské Kúpele). Dostupnosť pamiatok UNESCO (Bardejov), ostatných kultúrno – historických pamiatok regiónu Šariša.
Nedotknutá príroda	veľký počet národných parkov a prírodných rezervácií s flórou a faunou v nepreberných variáciách. Mnoho miest je registrovaných ako klimatické kúpele, vhodné poskytovať úľavu pre tých, ktorí trpia alergiami alebo respiračnými chorobami.	Dobrá pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Poloha pod Čergovom, nezdevastovaná príroda, dostatok lesov, možnosť výberu medzi najvyhľadávanejšími miestami, alebo miestami s pokojnou až intímnu atmosférou. Množstvo chránených a vzácných druhov flóry a fauny

		Bardejovské Kúpele
Hrady a jaskyne	Slovensko má v Európe jednu z najväčších koncentrácií hradov, zámkov a kaštieľov. 425 kaštieľov, 180 hradov a zámkov, vrátane niektorých ruín. Na Slovensku máme okolo 4000 jaskýň, z ktorých 14 je verejne prístupných. Ide zvyčajne o stalaktitové, ale aj o ľadové jaskyne a máme aj jednu mimoriadne raritnú aragonitovú jaskyňu.	Veľmi dobrá pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Blízkosť hradných ruín a zrúcanín ako aj hradov s udržiavanými expozíciami (Kapušany pri Prešove, Veľký Šariš, Zborov, Stará Ľubovňa) kaštieľov (Raslavice, Hertník, kostolov (obzvlášť drevených).
Folklór	podobne ako v ostatných európskych krajinách, ľudové tradície sú udržiavané a zveľaďované. V niektorých oblastiach existuje štýl života podobný tomu, ktorý žili naše staré mamy. Množstvo folklórnych festivalov pomáha udržiavať tradície národa nažive. Folklór a jeho farebné výrazové prostriedky sú pre turistov všade na svete faktorom odlíšenia sa.	Optimálna pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Navyše posilnená pestrými podobami priamo v riešenom území (šarišský folklór, rómsky folklór alebo v jeho bezprostrednej blízkosti (rusínsky folklór). V území stále živé folklórne prejavy, jeden z najznámejších a najnavštevovanejších folklórnych festivalov na Slovensku – v Raslaviciach. Okrem viacerých miestnych kultúrnych podujatí, dostatok dobre dostupných regionálnych festivalov a podujatí (napr. Krivany).
Horské športy a relaxačné kúpele	Slovensko má skutočne unikátnu kombináciu hôr vhodných pre športové aktivity a na ich úpätiach je nespočetné množstvo teplých minerálnych prameňov. Turisti tak môžu po celom dni strávenom športovaním relaxovať v termálnej vode. A všetko je to pre nich na dosah, bez potreby sa náročne presúvať a strácať tak drahocenný čas.	Veľmi dobrá pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Okrem dostupnosti atraktívnych športov (lyžovanie, paragliding, pešia i cykloturistika), dostupnosť aj moderných športov v blízkych turistických destináciách (bowling, a i.). Bardejovské Kúpele, Regetovka, Slnecný Majer a i. ako blízke destinácie disponujú najväčším potenciálom pre relax v termálnych prameňoch, kúpaliskách, wellness a pod.
Liečebné kúpeľníctvo	Slovensko má dlhú a známu tradíciu liečebného kúpeľníctva. Slovenské kúpele sú skutočnými klenotmi pre pacientov z celého sveta.	Optimálna pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Bezprostredná blízkosť svetoznámych Bardejovských kúpeľov s dobre vybudovanými službami.
Detské tábory	Letné detské tábory majú tradíciu a pre rodičov je nesmierne dôležité, aby šlo o čisté životné prostredie, do ktorého posielajú svoje deti. Druhým dôležitým parametrom je kvalita poskytovaných	Veľmi dobrá pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska.

	služieb. Slovensko tieto charakteristiky napĺňa a umožňuje poskytovať služby pre túto cieľovú skupinu od júla do konca augusta. Ide o výklenkový model, v ktorom hrá veľkú úlohu cena, ale môže výborne fungovať na vykrytie začiatku letnej sezóny.	
Pivo & Víno	Je známym faktom, že medzi odborníkmi sú slovenské biele odrody vín skutočne oceňované. Ale neplatí to už len o bielych odrodách. Na druhej strane pivo si získalo veľkú popularitu a Slovensko dnes ponúka všetky možné druhy piva či už z domácej alebo zahraničnej proveniencie za rozumné ceny.	Dobrá pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Dostupnosť širokého sortimentu piva a vína vo vybudovaných kvalitných reštauračných a pohostinských zariadeniach.
Všetko na dosah	Tento jedinečný prvok platí na celom Slovensku. Je to malá krajina, kde aj najvyššie hory sú malé (rozlohou, nie výškou), hlavné mesto krajiny a jeho historické centrum sa dá preskúmať za niekoľko hodín a cesta z jednej vzdialenej pamätihodnosti k druhej trvá maximálne hodinku-dve. Preto turisti nestrácajú čas zdĺhavými presunmi.	Optimálna pozícia územia vo vzťahu k identifikovanej pozícii Slovenska. Dobrá dostupnosť takmer všetkých najvýznamnejších atrakcií v rámci Šariša - pamiatky, hory, kultúra, mestá, gastronómia atď.
ZHODNOTENIE PODMIENOK A PREDPOKLADOV	Z hľadiska komparatívneho posúdenia predpokladov a pozície miestnej úrovne (Mikroregiónu) voči predpokladom na národnej úrovni je možné konštatovať, že z tohto pohľadu územie obce napĺňa východiská na národnej úrovni vo vysokej miere, čo ho za predpokladu vhodnej stratégie posúva do vysokej kategórie perspektívnych turistických destinácií Šariša a Slovenska.	

➤ **Analýza potenciálnych trhov pre cestovný ruch Mikroregiónu Sekčov Topľa a obce Raslavice**

Na základe výsledkov rokov minulých a posledných štatistických zisťovaní platí, že **kľúčovými trhmi pre Slovenský priemysel cestovného ruchu sú Česká republika, Nemecko, Poľsko, Maďarsko, Rusko a Ukrajina.** V druhom slede sú to krajiny ako Taliansko, UK, Španielsko, Rakúsko a niekoľko ďalších krajín, napríklad **USA.**

Na základe prieskumov SACR a identifikovania vhodných zahraničných (zdrojových) trhov adekvátnych pre riešené územie Mikroregiónu Sekčov Topľa a obce Raslavice, môžeme konštatovať vhodnosť prioritnej orientácie na klientelu z krajín:

1. Nemecko

Na národnej úrovni 25,5% Nemcov vníma Slovensko ako vhodnú dovolenkovú destináciu. Nemecký klient preferuje letnú dovolenku a mestský turizmus. V počte návštevníkov sa táto klientela radí až na 4. miesto (po Českej Republike, Poľsku a Maďarsku), pre územie Šariša sa táto klientela javí ako veľmi perspektívna z dôvodu dobrej polohy územia medzi Prešovom a Bardejovskými Kúpeľmi. Preto je veľmi dôležité smerovať marketingové aktivity aj týmto smerom.

2. Maďarsko

Až 51,5% Maďarov vníma Slovensko ako vhodnú dovolenkovú destináciu.

Klient preferuje zimnú dovolenku a mestský turizmus. Maďarská klientela sa spolu s Nemeckou javí ako ďalšia v poradí dôležitosti získavania trhov. Hlavne z hľadiska historického je Šariš (hlavne obec Zborov a mesto Veľký Šariš) vyhľadávaným práve Maďarskými turistami, keďže sa jedná o lokality v ktorých pôsobil František Rákoczy. Toto sa javí ako potenciál pre celú oblasť, ktorú ako sa zdá maďarská klientela postupne objavuje (viď každoročné organizovanie zájazdov maďarských vlastencov a prívržencov histórie na šarišský a Zborovský hrad).

Práve preto je veľmi dôležité smerovať marketingové aktivity aj týmto smerom.

3. Česká republika

Až 71% Čechov vníma Slovensko ako vhodnú dovolenkovú destináciu.

Klient preferuje letnú dovolenku, oddych, turistiku v prírodnom prostredí a mestský turizmus. Práve pre tento trh sa územie Mikoregiónu javí ako optimálny, samozrejme za predpokladu dostatočných, kvalitných a moderných služieb. Bardejovské Kúpele, Prešov, hradné zrúcaniny, pamiatky 2.sv. vojny a i., patria k vyhľadávaným oblastiam práve klientov z Českej Republiky.

4. Poľsko

Z analýz vyplýva, že Poľská Republika je jedným z kľúčových trhov pre cestovný ruch na národnej úrovni. Z následných analýz vyplýva, že poľská klientela preferuje predovšetkým známe horské a vodorelaxačné destinácie (kúpele, aquaparky a pod.),

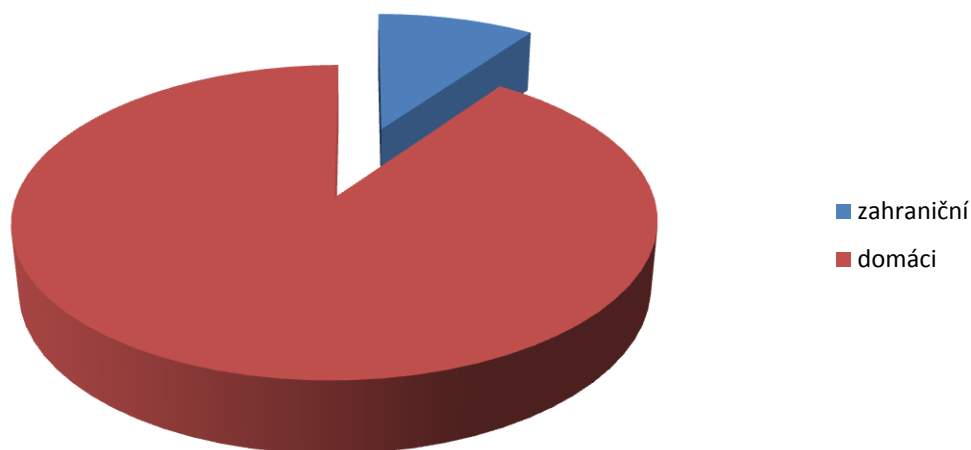
oblasť Horného Šariša je pre poľských klientov dostatočne známa a navštevovaná. Významným faktorom je blízkosť hraníc, dobrá medzinárodná spolupráca medzi obcami a mikroregiónmi, i šarišské nárečie. Vďaka tomu všetkému má potencionálny klient možnosť nadobudnúť k územiu bližší, osobný vzťah (dôležitý faktor „cítiť sa ako doma“). Spolu s Čechmi označujeme Poľský trh za primárny a taký, ktorý si vyžaduje najvýraznejšie marketingové aktivity, pretože oblasť Horného Šariša, Mikroregiónu Sekčov Topľa a obce Raslavice, sú ako pre Poliakov, tak aj pre Čechov doteraz nedostatočne objavené.

Poľský a Český trh označujeme ako dominantné pre následné marketingové aktivity, Maďarský a Nemecký ako sekundárne a ostatné (Rakúšania, Rusi, Ukrajinci, Američania, Holanďania a o.) ako terciárne, pre následné marketingové aktivity.

Pre ilustráciu uvádzame údaje týkajúce sa zahraničných návštev Bardejovských Kúpeľov v roku 2012:

Bardejovské kúpele za rok navštívilo 16 825 osôb z toho 1641 zo zahraničia

návštevnosť 2012

Návštevnosť Bardejova a Bardejovských Kúpeľov zo zahraničia (v poradí od najväčšieho počtu návštevníkov):

1. Česká republika
2. Rusko
3. Ukrajina
4. Bielorusko
5. Poľsko
6. Nemecko
7. Rakúsko

Zdroj: Bardejovské Kúpele a.s.

➤ **Analýza podmienok pre trávenie dovolenky z pohľadu návštevníka Slovenska a Mikroregiónu Sekčov - Topľa**

Preferovanie dovolenky počas obdobia:

Leto 71%

Jar, jeseň 11%

Zima 7%

Mikroregión Sekčov Topľa a jeho okolie disponuje dobrým základným potenciálom pre trávenie dovolenky v každom ročnom období (dobré klimatické pomery, vid' časť prírodné predpoklady). Najpreferovanejšie obdobie – leto sa javí pre aktivity v cestovnom ruchu v území ako najvhodnejšie (prírodné predpoklady, pamiatky, prírodné a technické pamätihodnosti, kúpalisko a športoviská, pešia turistika, cykloturistika, mototuristika), spolu so zimným obdobím (zjazdové a bežecké lyžovanie, zimná turistika, relaxačný pobyt v prírode). Z tohto dôvodu je potrebné klásť dôraz na budovanie služieb a realizáciu marketingu počas letného i zimného obdobia.

Preferovaný typ ubytovania:

Hotel 1 – 3* 38%

Apartmán 29%

Hotel 4 – 5* 26%

Kemping 7%

Z identifikovanej skutočnosti vyplýva, že najvhodnejším a najrelevantnejším typom ubytovania pre klienta v obci a okolí, je apartmánové ubytovanie, dôležitá je orientácia na rodinný typ penziónov a ubytovania v súkromí. Preferovanie služieb hotelov sa javí reálnejšie pre okolité väčšie mestá, kde sa napokon množstvo týchto zariadení aj nachádza. Z komplexného hľadiska (klientela, očakávania klientov a i.) sa práve apartmánové ubytovanie pre rodiny javí ako najprogressívnejšie.

Preferovaný spôsob trávenia dovolenky:

Relax 48,5%

Objavovanie a poznávanie 30%

Kultúra 13,5%

Šport 9%

Aj z tohto pohľadu sa podmienky Mikroregiónu a obce Raslavice a jej okolia javia ako optimálne, samozrejme za predpokladu dobudovania služieb a kvalitných marketingových aktivít. Príslušná oblasť aktuálne ponúka možnosti pre relax vo všetkých ročných obdobiach (múzeá, pamiatky, hory, lyžiarske strediská, a i.). Z aspektu objavovania a poznávania územie disponuje nezvyklým potenciálom krásnej prírody Čergova a okolitých horstiev, vzácnej a zachovanej šarišskej ľudovej kultúry, vzácnej flóry a fauny a i. Rovnako aj v prípade športu a histórie, obec a okolie disponuje dostatočnými zdrojmi pre rozvoj cestovného ruchu.

Preferovaná dĺžka dovolenky:

2 týždne 47%

1 týždeň 33%

4 dni 10%

3 týždne a viac 10%

Z hľadiska preferovania dĺžky pobytu na dovolenke sa javí najperspektívnejšie klientela tráviaca dovolenku v dĺžke 4 dni, respektíve 1 týždeň. Územie ponúka optimálne podmienky práve pre takúto dĺžku pobytu. Je dôležité si uvedomiť, že takto identifikovaná klientela tvorí spolu až 43% z celkovej klientely, pričom dominantných 47% (preferujúcich 2 týždňovú dovolenku) vyhľadáva v letnom období skoro výlučne vodné plochy, aquaparky a pod. a v zimnom období kvalitné ski centrá, to však čím bližšie k ubytovaniu a službám. Identifikovaná klientela (47%) je však práve tá, ktorej očakávania v rámci širšieho kontextu je územie Mikroregiónu a okolia schopné naplniť bez vážnejších investícií, problémov a v relatívne krátkom čase.

Tvorba dovolenkových modelov

Pri tvorbe dovolenkových modelov musíme mať na zreteli vhodnosť, adekvátnosť a špecifickosť zdrojov a možností územia, ktoré sa odrážajú od :

- Ponúkaných produktov a služieb (typ ubytovania, štýl stravovania, kvalita služieb, doplnkové služby a pod.)
- Existujúcej infraštruktúry
- Komunikácie a distribúcie (typ a štýl komunikácie s klientom, komunikačné kanály)
- Reálnej a adekvátnej cenotvorby

Pri teoretickom dizajne aktivít riešeného územia Mikroregiónu a strediskovej obce Raslavice, smerom k nastaveniu vhodného marketingu a zlepšenia podmienok pre rozvoj cestovného ruchu, sa čiastočne pridržiavame štruktúry vytvorenej v marketingovej stratégii Slovenska (SACR).

5.1. Dovolenkové modely dizajnované na národnej úrovni z pohľadu riešeného územia:

DOVOLENKOVÝ MODEL 1 - LIEČEBNÉ KÚPEĽNÍCTVO

POZICIONING

Jeden z dovolenkových modelov s najvyšším potenciálom v rámci Slovenska. Popri štandardnom liečebnom kúpeľníctve sa bude od iných odlišovať relaxom na vysokej úrovni a luxusom. Ďalšími lákavými faktormi bude súkromie, jedinečnosť a alternatívne metódy terapie. Zároveň sa ale terapie budú opierať o dlhoročnú až historickú tradíciu. Výhľadom pre tento model je rast a analýza budúcich trendov v sektore naznačuje zvyšovanie objemu.

DESTINÁCIE

V tejto oblasti sa na severe nachádzajú preslávené Bardejovské kúpele, na južnej strane zase Kúpele Iľša.

Kúpele Iľša:

- 5 prameňov a jeden z nich má uhličitú vodu kyselku- dostal meno Mária a jeho vodu používali ako prírodnú stolovú vodu
- ostatné 4 pramene majú charakter slaných sádrovcových vôd, určené na liečenie chorôb látkovej premeny, kožných a ženských chorôb, reumatizmu, štítnej žľazy a škrofulózy

Bardejovské kúpele:

- 8 liečivých minerálnych prameňov, prírodná liečivá voda a nedotknutá príroda
- komplexná liečebná starostlivosť pre dospelých aj detských pacientov a príspevková liečba pre poistencov všetkých zdravotných poisťovní
- samoplatcom ponúkajú širokú škálu liečebných, relaxačných, víkendových a wellness pobytov

Za spomenutie stoja aj wellness pobyty s viacdňovými špeciálnymi procedúrami, ktoré sú kombináciou sauny, plávania, vírivých či perlivých kúpeľov, fitness, aromaterapie, reflexoterapie, rôznych masáží, skrášľovacích kúr, atď.

Pre nami riešenú oblasť je kľúčovou lokalitou Bardejov, ale taktiež vodný svet Svit alebo letné kúpalisko v Sabinove.

LOGIKA PRODUKTU (UBYTOVANIE, BALÍKY SLUŽIEB,...)

Liečebná turistika je súčasťou zdravotnej turistiky, no Slovensko má aj napriek mnohým kúpeľným miestam, stále nevyvinutý potenciál zdravotnej turistiky.

Oproti klasickým dovolenkovým cestám, je tento typ pobytu dvojnásobne až trojnásobne dlhší. Práve preto je potrebné rozšíriť ponuku ubytovacích zariadení.

Zatiaľ čo zahraniční turisti dávajú prednosť čo najvyšším štandardom ubytovania, domáci turisti využívajúci kúpele v rámci zdravotného poistenia uprednostňujú lacnejšie formy ubytovania. Postupom času bude podiel turistov prichádzajúcich na kratšie pobyty zamerané na prevenciu a relaxáciu narastať.

Programové balíky relaxačných pobytov sa skladajú z ubytovania, stravovania a podstatných procedúr.

LOGIKA PODUJATÍ A INFRAŠTRUKTÚRY

Keďže voľba kúpeľnej destinácie dnes závisí od odporúčaní lekára a druhu choroby, vedľajšie aspekty výberu sú menej dôležité, nie je kladený dôraz na špeciálne atrakcie. Základom je teda liečba a terapia, no v budúcnosti očakávame vyžadovanie luxusnejších služieb, nad rámec fungovania bežných kúpeľov ktoré poznáme dnes.

CIEĽOVÉ SKUPINY

Dvoma hlavnými skupinami podľa kvalitatívneho výskumu sú:

- Ľudia rôzneho veku postihnutí chorobami
- Ľudia zaujímajúci sa a starajúci sa o svoje zdravie, vo veku nad 36 rokov

Obe spomínané skupiny vyžadujú okrem základného balíčka terapie, aj iné balíčky obsahujúce doplnujúcu kúpeľnú starostlivosť.

LOGIKA KOMUNIKÁCIE A PREDAJA

Cieľovými krajinami prvej skupiny sú Česká republika, Poľsko a Nemecko. Tuto cieľovú skupinu budeme chcieť zasiahnuť priamo a to za pomoci konferencií, odborných časopisov, či veľtrhov zdravotnej turistiky.

Pri druhej cieľovej skupine je ideálne zvoliť podlinkovú respektíve nadlinkovú komunikáciu a to forme advertoriálov v časopisoch zameraných na zdravý životný štýl. Cieľovými krajinami sú: Poľsko, Česká republika a Nemecko.

Pre obec Raslavice (ako aj väčšinu obcí mikroregiónu) je kľúčová poloha tejto lokality, ktorá má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu vhodného pre klientov vyhľadávajúcich pokojné a tiché vidiecke prostredie, spolu s možnosťou využitia liečebných a relaxačných služieb v blízkom okolí. Cieľovou skupinou by boli rodiny s deťmi, a staršie manželské páry ktoré preferujú nižšie cenové kategórie ubytovania a stravovania priamo v jednotlivých liečebniach a hoteloch.

DOVOLENKOVÝ MODEL 2 - HORSKÉ ŠPORTY A RELAX

POZICIONING

Jeden z dovolenkových modelov ktorý je atraktívny pre širokú klientelu. Asi najpotenciálnejšou cieľovou skupinou sú mladší klienti, pre ktorých je šport, ekologický turizmus a následný odpočinok a relaxácia vo wellness veľmi atraktívny a trendový. Výnimočnú silu získava v spojení s tradičným folklórom, domácou kuchyňou a inými miestnymi atrakciami.

Pre tento model je charakteristický oddych a relax v prírode, čím zapadá do budúcich trendov v cestovnom ruchu (spomínaný ekoturizmus a športová dovolenka).

DESTINÁCIE

- turistické výlety a vychádzky do najbližšieho okolia obce (peši, alebo na horských bicykloch)
- turistické výlety a vychádzky v pohorí Čergov

- cyklotrasy
- Jazda na koni v neďalekých Abrahámovciach
- Kapušianský hradný kopec
- Demjatské kopce- prírodná rezervácia

Zo športových aktivít v Raslaviciach:

- Bowling - bowling pub DUET
- Bazén
- Viacúčelové ihrisko
- Antukové tenisové ihrisko
- Futbalové ihrisko a tréningové futbalové ihrisko
- Telocvična s posilňovňou
- Detské ihrisko
- Relaxačné centrum – sauna masáže
- Diskotéka

V blízkosti Vodný svet Svidník

LOGIKA PRODUKTU (UBYTOVANIE, BALÍKY SLUŽIEB,...)

Väčšina domácich turistov dáva prednosť ekonomickejšiemu ubytovaniu, aj keď trend vo svete smeruje k ubytovacím zariadeniam najvyššej úrovne. Na druhej strane návštevníci pochádzajúci zo zdrojových trhov, dávajú prednosť kvalitnému ubytovaniu v hoteloch čo najvyššieho štandardu (3*- 4*).

Najatraktívnejšou alternatívou, hlavne pre rodiny s deťmi, je kombinácia ubytovania so sprevádzaním po blízkom aj vzdialenejšom okolí (vrátane športovísk a relaxačných priestorov).

LOGIKA PODUJATÍ A INFRAŠTRUKTÚRY

Infraštruktúra je vo veľmi dobrom stave, prístup do všetkých susedných záujmových lokalít je bezproblémový. Nevyhnutné dobudovanie infraštruktúry súvisiacej so službami priamo v Mikroregióne.

CIEĽOVÉ SKUPINY CHARAKTERISTIKY

Pre cieľovú skupinu je charakteristickým znakom obľúba k turistike a horským športom pričom preferujú športovú ale aj relaxačnú dovolenku.

DOVOLENKOVÝ MODEL 3 - KULTÚRA, FOLKLÓR, HISTÓRIA

POZICIONING

Tento model zahŕňa ako mestský tak aj kultúrny turizmus. Mestský turizmus je charakteristický krátkou dobou prenocovaní a preto je potrebné rozšíriť ponuku aby sme návštevníkov udržali v oblasti dlhšie. To môžeme dosiahnuť kombináciou atrakcií miest spolu s návštevami okolitých atrakcií (folklór alebo historické pamiatky)

DESTINÁCIE

Raslavice a okolité obce

Mestá: Bardejov, Prešov, Svidník, Stropkov

Obce: Brezov, Fričkovce, Hankovce, Hertník, Hervartov, Kobyly, Koprivnica, Lopúchov, Marhaň, Osikov, Raslavice, Richvald, Šiba, Tročany

Kultúra:

Kultúrne festivaly v regióne

Spoločenské akcie v regióne

Množstvo kultúrnych aktivít v rámci blízkych miest

História:

Historické objekty v obci a okolitých obciach

Blízke historické mestá – architektúra, múzeá

Šarišský folklór je stále živou súčasťou života v Raslaviciach a okolí a svojim charakterom je vskutku originálnym a zaujímavým pre domácich i zahraničných návštevníkov. Pri pozicioningu s dlhodobými charakteristikami je dôležité sa zamerať na aspekty akými sú:

- Preniesť pozornosť na síce malý, no rastúci segment sociálnej a kreatívnej turistiky. Týmto segmentom sú mladí ľudia, ktorí vyhľadávajú trendové miesta. Neprebádaný a menej známy Čergov by mohol byť takýmto typom.
- Kombinácia kultúrnych aspektov so vzdelávaním a domácou turistikou. Oboznámenie sa so životom na Slovensku v minulosti, spoznávanie tradícií a užívanie si pocitu, že sme doma, na Slovensku.

Prvá alternatíva je viac v súlade s trendami globálnymi, no pozicioning tradičného typu vie silne zasiahnuť svoju cieľovú skupinu.

LOGIKA PRODUKTU (UBYTOVANIE, BALÍKY SLUŽIEB,...)

Nevyhnutnosťou mestského a vidieckeho turizmu je potreba ubytovania pre rôznorodé cieľové skupiny.

LOGIKA ATRAKCIÍ, PODUJATÍ A INFRAŠTRUKTÚRY

Dobrá geografická poloha obce Raslavice v rámci regiónu Horný Šariš umožňuje veľmi dobrú dostupnosť všetkých menovaných lokalít a miest, ktoré disponujú množstvom historických pamiatok ale aj kultúrnych podujatí.

Raslavice a Mikroregión Sekčov- Topľa ponúkajú kompletnú škálu atrakcií a najrôznejších podujatí, pričom sa návštevník môže stále vracáť do pokojného a rodinného prostredia obcí Mikroregiónu.

CIEĽOVÉ SKUPINY

Turisti vyhľadávajúci kultúru, folklór a históriu.

DOVOLENKOVÝ MODEL 4 - RELAX V PRÍRODE

POZICIONING

Posledný model je atraktívny hlavne pre domácich turistov, no zároveň je plne v súlade s trendmi budúcnosti ako napríklad športové dovolenky, eko- turizmus a domáci cestovný ruch. Pri plánovaní komunikácie doma aj v zahraničí by mal mať najvyššiu prioritu.

DESTINÁCIE

V rámci tohto modelu si prídu na chuť vyznávači dobrodružstva ale aj úplného relaxu. Rôznorodá a príťažlivá príroda s množstvom flóry a fauny, prechádzky po horách či objavovanie chránených prírodných oblastí sú príťažlivým faktorom udávajúcim potenciál celého modelu.

LOGIKA PRODUKTU (UBYTOVANIE, BALÍKY SLUŽIEB,...)

Atraktívne pre široké rozpätie cieľových skupín. V rámci domáceho cestovného ruchu sa odporúča tzv. bed-&- breakfast, teda nocľah s raňajkami. Chýbať nesmie balíček zahrňujúci internet.

LOGIKA ATRAKCIÍ, PODUJATÍ A INFRAŠTRUKTÚRY

Obec Raslavice je súčasťou Ondavskej vrchoviny, pohoria Čergov a pohoria Medzihorie. Táto oblasť je plná pekných výhľadov, bohatej flóry a fauny a taktiež spĺňa podmienky pre maximálny relax.

CIEĽOVÉ SKUPINY

Turisti preferujúci dovolenku zameranú na oddych a relax.

LOGIKA KOMUNIKÁCIE A PREDAJA

Cieľová skupina tohto modelu je romanticky založená, teda preferovať bude málo dynamické kanály akými sú napríklad časopisy alebo noviny. Primárnymi trhmi sú Česko a Poľsko, no v budúcnosti bude potrebné sa zamerať aj na iné trhy zaujímavé pre letnú dovolenku.

Dovolenkový model 4 sa javí ako najatraktívnejší pre oblasť Raslavíc a okolia. Ostatné dovolenkové modely majú tiež svoje výhody a atraktivitu, no práve model „relaxu v prírode“ obsahuje všetko to, čím obec a jej okolie disponuje. Aj vďaka polohe môže obec kombinovať tento model spolu s ostatnými dovolenkovými modelmi. Nevyhnutnosťou ale ostáva dobudovanie služieb ubytovania a stravovania, vrátane ostatných doplnkových služieb.

5.2. Analýzy SWOT cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov - Topľa a obce Raslavice

Analýza SWOT cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov – Topľa

Silné stránky	Slabé stránky
➤ prírodno-kultúrny potenciál mikroregiónu ➤ bohatá história mikroregiónu ➤ zachovalosť šarišského folklóru ➤ výhodná geografická poloha mikroregiónu ➤ existujúci potenciál v oblasti ľudových remesiel ➤ existencia kultúrnych pamiatok zaradených do zoznamu národných kultúrnych pamiatok a pamiatok UNESCO ➤ existencia medzinárodných turistických chodníkov a cyklotrás ➤ existencia objektov vhodných na vidiecky turizmus a agroturizmus ➤ vhodné podmienky na vytvorenie areálov pre zimné a letné športy ➤ existencia ľudových tradícií a ich udržiavania a rozvíjania	➤ nedostatok cestovných agentúr a turistických informačných centier ➤ nedostatočná kapacita služieb cestovného ruchu v mikroregióne ➤ nedostatočné využitie všetkých objektov vhodných na vidiecky turizmus a agroturizmus ➤ jazyková bariéra poskytovateľov služieb cestovného ruchu ➤ slabá propagácia mikroregiónu ➤ absencia cestovných kancelárií propagujúcich domáci cestový ruch ➤ slabá schopnosť udržať klienta v mikroregióne ➤ nedostatok lokálnych cyklotrás ➤ nedostatočne atraktívne pobyty ➤ nedostatok letných kúpalísk ➤ slabo využívaný potenciál v oblasti ľudových remesiel ➤ slabá technická infraštruktúra súvisiaca s cestovným ruchom
Príležitosti	Ohrozenia
➤ získať mladú generáciu pre rozvoj ľudových remesiel ➤ získavanie finančnej podpory pre rozvoj cestovného ruchu zo zdrojov EÚ aj domácich zdrojov ➤ rozvoj malých a stredných podnikov v oblasti cestovného ruchu ➤ ponuka integrovaných balíkov cestovného ruchu	➤ nedostatok finančných zdrojov na udržiavanie kultúrnych pamiatok ➤ odliv kvalifikovanej pracovnej sily v oblasti cestovného ruchu ➤ rastúca zahraničná konkurencia (v medzinárodnom kontexte) ➤ nevyhovujúci systém prerozdeľovania finančných prostriedkov z podporných fondov EÚ a štátnych fondov ➤ vplyv klimatických zmien na rozvoj cestovného ruchu ➤ absencia zákona o cestovnom ruchu

Analýza SWOT cestovného ruchu strediskovej obce Raslavice

Silné stránky	Slabé stránky
Dobrá geografická poloha a dopravná dostupnosť, blízkosť významných regionálnych pamiatok a centier CR	Neobnovované drobné architektonické stavby obce
Existencia domu kultúry	Zlý technický stav kultúrnych a historických pamiatok obce
Kultúrne a historické pamiatky obce (kostoly, kaštiele, synagóga, cintoríny)	Nedostatok propagačných materiálov o obci
Existujúce publikácie o obci	Zlý technický stav Galérie ľudového umenia Šariša, nedostatočný počet exponátov galérie, nepostačujúca priestorová kapacita galérie, chýba odborný garant galérie
Medzinárodná spolupráca (Gmina Dydnia, Bobowa /Poľsko/, obec Raslavice /ČR/)	Chýbajúce personálne zabezpečenie kontaktného bodu
Pravidelné kultúrne, športové a spoločenské podujatia	Chýba ponuka regionálnych jedál, nepostačujúca kapacita ubytovania
Galéria ľudového umenia	Neobnovené značenie cyklotrás, chýbajú cyklotrasy orientované na mikroregión
Zriadený kontaktný bod /informačné, poradenské centrum/ pre mikroregión	Nezviditeľná atraktívna povesť
Stravovacie a ubytovacie kapacity	Slabé zviditeľňovanie historických osobností obce
Východisko existujúcich cykloturistických trás	Neobnovené minerálne pramene
Východiskový bod na Čergovské pohorie	Nefungujúca agroturistika
Rehoľa a cirkevné aktivity	Chýbajú oddychové miesta v katastri
Povešť „Cárov diadém“ – návšteva cára Alexandra I. v hornom kaštieli	Neobnovený rybník
Európske demonštračné miesto	Chýba ubytovanie v súkromí
Inovatívne aktivity samosprávy v práci s rómskou komunitou	Chýba múzeum raslavickej kultúry a histórie
Významné osobnosti z obce	Vymierajúce tradičné remeslá v obci
Pútavá folklórna tradícia	
Minerálne pramene	
Chov pôvodných hospodárskych zvierat ako potenciál pre agroturistiku	
Pútavé prírodné okolie prostredie	
Prítomnosť prírodného rybníka	
Web stránka obce	

Príležitosti	Ohrozenia
Čerpanie skúsenosti pre rozvoj cestovného ruchu z medzinárodných stretnutí a partnerstiev	Živelné pohromy
Čerpanie zdrojov EU na rozvoj cestovného ruchu	Nezáujem turistov o Slovensko a región
Atraktivnosť lokalít pre cestovné kancelárie	Slabá podpora rozvoja turizmu zo strany štátu a EU
Obnovené tradície a remeslá	Znečistené životné prostredie
Vybudovanie rekreačného komplexu	

5.3. Potenciál cestovného ruchu v Mikroregióne Sekčov Topľa

Územie Mikroregiónu Sekčov Topľa a jeho okolie disponuje preukazným potenciálom v odvetví cestovného ruchu. Územie je veľmi pestré z prírodného, kultúrneho aj historického hľadiska a poskytuje množstvo atraktivít ktoré môžu tvoriť vhodný základ pre cestovný ruch v súčasnosti, za predpokladu citlivého a dynamického rozvíjania však možno uvažovať o vysokom potenciáli pre cestovný ruch budúcnosti a to nielen v rámci regiónu.

Okrem vlastnej a bezprostredne priľahlej atraktivity územia má mikroregión výbornú geografickú polohu a disponuje predpokladmi pre strávenie atraktívnej dovolenky vo veľmi pútavom a pokojnom prostredí, popri blízkosti a dobrej dostupnosti iných zaujímavých a turisticky príťažlivých miest ako napr. Bardejov, Bardejovské Kúpele, Prešov, Svidník a ďalšie.

Dobrá poloha a perspektíva partnerského sieťovania predznamenáva možnosti začlenenia do regionálne významného centra regiónu Bardejov a Bardejovské Kúpele, kde má stredisková obec Raslavice výbornú polohu pre rôznorodé atraktívne aktivity. Toto sú predpoklady pre významné formy cestovného ruchu regionálneho významu – regionálny i cezhraničný mestský, kultúrny, kúpeľný a športový cestovný ruch, ale tiež vidiecky cestovný ruch a agroturistika. Na základe analyzovania zdrojov by ďalšími vhodnými, doplnkovými formami cestovného ruchu v obci mal byť cykloturizmus a relax v prírode. Na zváženie v perspektíve je aj riešenie zabezpečovania tzv. kyvadlovej dopravy medzi strediskovou obcou Raslavice a jednotlivými atraktívnymi destináciami.

Výrazným nedostatkom a nesuplovateľným limitom rozvoja je nedostatok ubytovacích zariadení, predovšetkým vidieckeho a rodinného typu.

Z hľadiska komplexného dizajnovania rozvoja cestovného ruchu v mikoregión, je evidentný nedostatočne využívaný potenciál smerom k vidieckemu turizmu, v zmysle nedostatočného využívania neobývaných rodinných domov, ktoré sú prevažne vo vlastníctve fyzických osôb. Pre ďalší rozvoj cestovného ruchu sa javí veľmi progresívne budovanie a vytváranie podmienok pre ubytovanie v súkromí, keďže za najaktuálnejší smer rozvoja považujeme orientáciu na rodinnú dovolenku a ponúkanie pokojného prostredia pre relax. To si samozrejme vyžaduje dodatočné investície vlastníkov do svojich objektov, čo však na druhej strane prispeje aj k obnove domového fondu a jeho skrášľovaniu.

Zaujímavou marketingovou intervenciou sa javí aj propagácia unikátnych mohýl, ktoré sa zachovali iba na severovýchodnom Slovensku. Stavali ich pastierske kmene, nositelia kultúry so šnúrovou keramikou, považovaní za najstarších Praindoeuropánov! V mikoregión sa mohyly nachádzajú v obciach: Lukavica, Komárov, Vyšná Voľa, Hankovce, Nemcovce, Buclovany, Kľušov, Kobyly a Kochanovce.

Ďalšou odporúčanou marketingovou intervenciou je propagácia jedinečných sakrálnych pamiatok – drevených kostolov. Do súčasnosti sa ich u nás zachovalo iba niečo okolo 50. V roku 1968 bolo 27 z nich vyhlásených za národnú kultúrnu pamiatku (následne k nim pribudli ešte ďalšie dva) a v roku 2008 bolo 8 z nich zapísaných dokonca do zoznamu Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Veľká časť práve z týchto drevených kostolíkov sa nachádza v regióne Horného Šariša. Jeden z najstarších drevených kostolíkov zapísaných do spomínaného zoznamu UNESCO, sa nachádza v obci Hervartov.

Zaujímavou marketingovou intervenciou, predovšetkým pre turistov z Ruskaej Federácie môže byť aj propagácia povesti o cárovom diadéme, podľa ktorej údajne obec Raslavice navštívil Ruský cár.

Popri ostatných (konvenčných) smerovaní inovatívnych marketingových intervencií sa nám práve tieto tri javia ako veľmi perspektívne, inovatívne a originálne.

VI. Destinácie

*pozn. jednotlivé vzdialenosti v km sú udávané podľa údajov členov pracovnej skupiny a google maps.

Raslavice

- ❖ Kostol sv. Trojice (národná kultúrna pamiatka - NKP)
- ❖ Renesančno- barokový kaštieľ (NKP) z druhej polovice 17. storočia
- ❖ Klasicistický kaštieľ z 19. stor.
- ❖ Židovská synagóga po stavená po konci prvej svetovej vojny
- ❖ V lesíku Stavenec najbohatšie nálezisko ostrice hrebienkatej /Carex strigosa/ - pozoruhodného druhu v našej flóre
- ❖ V lesoch Čergova žije aj množstvo vzácných živočíchov ako mloky a salamandry, jašterica živorodá, vretenica obyčajná, bocian čierny, krkavec čierny, orol skladný, plch hôrny, vzácna vydra riečna a v neposlednom rade pre Čergov charakteristický vlk obyčajný
- ❖ Lyžiarsky vleč vo Fričkovciach s dĺžkou 330 metrov s bezplatným parkovaním pre 30 áut
- ❖ Vybudované trasy pre pešiu turistiku a cykloturistiku.

Cykloturistika

- **Raslavice** - Osikov - Fričkovce - Hertník – Šiba, 18 km
- **Raslavice** - Osikov - Fričkovce - Hertník - Kľušovská Zábava - Bardejov - Svidník - Dukla (Poľsko) Čertižné - Habura - Medzilaborce - Svetlice - Hostovice - Pčolinné - Snina - Sninské rybníky - Strihovce - Dúbrava - Ubl'a - Maly Berezyj (Ukrajina), cca 182 km
- **Raslavice** - Demjata - Tulčík - Kapušany - Hajtol-odbočka na Fintice - Prešov- parkovisko ŽSR, cca 25 km
- **Raslavice** – Marhaň, cca 14 km
- **Raslavice**- Kobyly- Kľušov- Bardejov- Mokroluh- Rokytov- Tarnov- Gerlachov- Maľcov- Lenártov- Obručné- Ruská Voľa- Orlov- Plaveč- Ľubotín- Lipany- Kamenica- Prešovská Nová Ves- Sabinov- Šarišské Michaľany- Veľký Šariš- Prešov, cca 111 km

- **Raslavice-** Vaniškovce- Osikov- Fričkovce- Hertník- Šiba- Kľušovská- Zabava- Bardejov, cca 22 km
- **Raslavice-** Kobyly- Kľušov- Bardejov- Dlhá Lúka- Zborov- Smilno- Nižná Polianka- Hutka- Vyšný Mirošov- Nižný Mirošov- Vyšný Orlík- Nižný Orlík- Svidník- Mestisko- Rakovčik- Šarišský Štiavnik- Radomá- Okružle- Soboš- Giraltovec- Kračúnovce- Lipníky- Kapušany- Hajtol- Prešov, cca 110 km
- **Raslavice - Abrahamovce - Marhaň - Porúbka - Kučín - Kožany - Kurima - Dubinné – Bardejov, cca 41, 5 km**

Brezov (18,1 km)

sídlo rímsko-katolíckej farnosti

Fričkovce (7,5 km)

v minulosti tu boli vybudované pivnice, ktoré slúžili na uskladňovanie vína prevážaného z Maďarska do Poľska.

Hankovce (17,5 km)

sídlo rímsko-katolíckej

Mohyla v Hankovciach po pastierskych kmeňoch

Hertník (10,8 km)

renesančný kaštieľ postavený na mieste niekdajšieho hrádku

Hervartov (17,3 km)

Rímsko-katolíckeho kostol sv. Františka z Assisi

Kobyly(7,6 km)

mohylník na tzv. „Kobylskej hore“

sídlo rímsko-katolíckeho farského úradu.

Koprivnica(8,4 km)

sídlo rímsko-katolíckej farnosti

krypta panovníka Dessewffyho.

Marhaň (13,7 km)

sídlo evanjelickej farnosti

kaštieľ a hrobka panovníkov Dessewffycov

3 rybníky s chovom rýb

Osikov (5,2 km)

renesančný kostol z roku 1612 s „husitskou vežou“

renesančný kalich z roku 1545

Richvald (19,5 km)

kamenný sekeromlát z obdobia neolitu

Šiba (14,9 km)

v obci pôsobí

umelecký keramikár Marek Koval', ktorý sa zaoberá výrobou umeleckej úžitkovej keramiky a rôznych atypických výrobkov z hlíny.

Tročany (5,5 km)

drevený kostolík sv. Lukáša Evanjelistu z roku 1739 je Národná kultúrna pamiatka.

Pohorie Čergov (1050 m.n.m)

Z vrcholu je dobrý výhľad na Stráže, Kapušiansky hrad, Prešov, Lysú a jej bočný hrebeň Jaskyne:

- Jaskyňa Zbojnícka diera: v blízkosti obce Drienica, približne 110 m východne od horskej chaty Šport v sedle Lysá
- Jaskyne v okolí Hanugovského hradu: "drevený" hrad pravdepodobne v 2.pol. 13.stor., v prvej polovici 14.stor. prestavaný na kamenný hrad.

Turistické trasy červená farba:

- Sedlo Čergov, chaty- Bardejov: 23 km
- Obručné- Minčol: 10, 3 km
- Veľký Šariš, obec- Sedlo Čergov, chaty: 21 km

Turistické trasy zelená farba:

- Čirč rázcestie- Kamenica: 20 km
- Sabinov- Sedlo Čergov, chaty: 16 km
- Majdan- Sedlo Priehyby: 6 km
- Sedlo Priehyby- Livov, rázcestie: 5,5 km
- Červenica pri Sabinove- Sedlo Ždiare: 11 km
- Kríže- Sedlo Lysina: 4,7 km
- Sedlo Čergov, chaty- Hertník, zastávka: 9,1 km

- Sedlo Lysina- Tokárne: 3,3 km

Turistické trasy **modrá farba:**

- Sedlo pod Dlhou- Šiba, zastávka: 29 km
- Pusté Pole- Sedlo Čergov, chaty: 27 km
- Drienica- Podbaranie: 8,1 km
- Sedlo Čergov, chaty- Vaniškovce: 8,9 km
- Leluchów, PL- Sedlo pod Dlhou: 5, 4 km

Turistické trasy **žltá farba:**

- Sedlo Čergov, chaty- Červená voda: 19 km
- Ďurková- Minčol: 10,2 km
- Osikov- Sedllo Čergov, chaty: 7,9 km
- Hertník, zastávka- Bukový vrch: 7,7 km
- Kamenica- Sedlo Ždiare: 7,6 km
- Lenartov- Malý Minčol: 7,7 km
- Livovská Huta- Minčol: 4,8 km
- Ľutina- Za hradom: 3,7 km
- Závadka- Nad Závadkou: 2,9 km
- Odbočka, Pod Kamenickým hradom- Kamenický hrad: 668 m

Iné: Hanigovská hradná cesta: 3,6 km

Zborov (28,4 km)

1. **Zborovský hrad Makovica (14. Stor.):** Z plošiny hradu, ktorá je vo výške 473,5 mm sa nám naskytá široký rozhľad na okolité obce a veniec vrchov Ondavskej vrchoviny po obvode. Z Bardejovských Kúpeľov je cez Zborovský hrad vybudovaný okružný náučný chodník. Celý tento okruh je turisticky nenáročný a prejdeme ho za necelé 4 hodiny.
2. **Kostol sv. Margity Antiochijskej (14. stor)**
  - oltár sv. Margity a Ladislava z roku 1635
  - KAPUŠANSKÝ KALICH s erbom
3. Každoročný folkový festival **Zborovské sladké drievko**

Bardejovské kúpele (23,2km)

Nové WELLNESS SPA v Bardejovských Kúpeľoch

Nový komplex slúži na regeneráciu tela a duše, ponúka wellness služby nielen pre kúpeľnú klientelu, ale aj návštevníkom a hosťom z celého regiónu a zahraničia. Obsahuje vodný svet a saunový svet.

Vodný svet tvoria tri bazény:

Rekreačný a kľudový bazén s rozmermi: 26 m x 11 m s hĺbkou vody 1,20 m s atrakciami:

Vodná čaša

Vodné delo

Hydromasážne trysky v stene

Dnová perlička

Rúrkové ležadlo

Sedacia lavica so vzduchom

Protiprúd

Podhladinové LED osvetlenie zabudované do stien bazéna

Detský bazén s rozmermi 6,5 m x 2,5 m s hĺbkou vody 0,20 m s atrakciami:

Spojovacia vodná plocha (šmýkačka)

Vodný ježko

Vodný zvon

„Bazény z nehrdzavejúcej ušľachtilej ocele sú známe svojim hladkým jednoliatym povrchom bez špár a miest náchylných na mikróby, ktoré ovplyvňujú kvalitu vody. Patentové prúdenie vody prostredníctvom dnových trysiek zabezpečuje optimálne premiešanie vody a zároveň eliminuje hluché miesta v bazéne, čo zaručuje čistotu bazénovej vody. Bezpečnosť zaručujú: protišmykové dno, oblé hrany a opticky zviditeľnené stupnice schodov.“

Saunový svet:

Suchá sauna

Parná sauna

Inhalačná sauna

Infrasauna

Súčasťou saunového sveta je Kneippov kúpeľ, vyhrievaná lavica, ľadové vedro, prívalová sprcha, tropická a masážna sprcha, tepidárium.

Možnosti **kultúrneho vyžitia** počas pobytu v Bardejovských Kúpeľoch:

- knižnica – vila Melánia
- Šarišské múzeum – Radničné námestie Bardejov a skanzen Bardejovské Kúpele
- Hornošarišské osvetové stredisko – Rhódyho ul. Bardejov
- Kino Žriedlo Bardejovské Kúpele
- Medzinárodné hudobné leto – júl, august, večerné koncerty klasickej hudby, kolonáda a koncertná sála hotela Astória, Bardejovské Kúpele
- Bardejovská hudobná jar – apríl, koncert vážnej hudby, Bardejov
- Slovenské tango – jún, celoslovenský festival malých dychových hudieb, Radničné námestie Bardejov, kolonáda v Bardejovských Kúpeľoch
- Deň mesta Bardejov – jún, Radničné námestie Bardejov
- Hrnčiarska nedeľa – jún, Múzeum ľudovej architektúry, Bardejovské Kúpele
- Šarišské slávnosti piesní a tancov – jún, Raslavice
- Hry rytiera Rolanda – júl, Radničné námestie Bardejov
- Bardejovská hudobná jeseň – október, november, koncerty vážnej hudby, Bazilika minor sv. Egídia Bardejov
- Makovická struna – december, prehliadka rusínskych a ukrajinských piesní, Športová hala Bardejov
- Oddelenie kultúry MsÚ- Radničné námestie Bardejov
- Festival duchovnej a národnej piesne – júl, Hertník
- Organový festival Jána Grešáka – júl, august, september, Bazilika minor sv. Egídia Bardejov
- Hornošarišská nedeľa – august, ukážka slovenského folklóru a zvykov, skanzen Bardejovské Kúpele
- Silvester a víťanie Nového roka – december, Radničné námestie Bardejov
- Prehliadka rusínskeho a šarišského folklóru – júl, skanzen Bardejovské Kúpele

- Cyrilo-metodské slávnosti ekumenickej jednoty – júl, Radničné námestie Bardejov
- Bardejovské kultúrne leto – júl, august, Radničné námestie Bardejov
- Tradičný Bardejovský jarmok s Uličkou remesiel – koniec augusta
- Bardkontakt – medzinárodná kontraktačno-predajná výstava, august, počas trvania jarmoku

Bardejov (19,3km)

Pamiatky mesta:

- Radničné námestie: nepravidelný šachovnicový pôdorys
- Mestská radnica: goticko- renesančná stavba zo 16. storocčia
- Bazilika minor Sv. Egídia- 14 storočie
- Budova bývalého „Mestského domu“
- Hrubá bašta
- Dolná brána
- Veľká bašta
- Pravouhlá bašta
- Renesančná bašta
- Horná brána s barbakánom
- Prašná bašta
- Archívna bašta
- Školská bašta
- Budova humanitnej školy- mestská latinská škola založená v roku 1538
- Katov dom- dom bol sídlom kata, kde bola taktiež umiestnená väznica s útrpnou komorou
- Lampový stĺp
- Socha Sv. Floriána- patrón hasičov
- Historická studňa
- Modlitebňa Bikur Cholim
- Židovský cintorín
- Kostol Narodenia Panny Márie- gotický zo 14. Storočia

- Kostol sv. Jána Krstiteľa a kláštor Františkánov- postavený v roku 1380 augustiniánmi
- Evanjelický kostol- zasvätený Cyrilovi a Metodovi
- Kostol Povýšenia sv. Kríža- rímsko- katolícky kostol postavený v Bardejovských kúpeľoch
- Kaplnka sv. Jakuba
- Kostol sv. Anny- nachádza sa v časti Dlhé Lúky
- Kaplnka sv. Michala- v areáli cintorínu sv. Michala
- Kalvária- Kostol sv. Kríža- je postavený v eklektickom historizujúcom slohu s výraznou kresbou fasády
- Kostol sv. Petra a Pavla- postavený v rokoch 1901- 1902, grécko- katolícky
- Kostol Panny Márie
- Pravoslávny kostol- z roku 1991, výrazný byzantský štýl
- Kostol sv. Rodiny- Vinbarg- rímskokatolícky kostol z roku 1999

Možnosti kultúrneho využitia:

- Bardejovský jarmok: kultúrne vystúpenia na Radničnom námestí (august)
- Hry rytiera Rolanda: viac ako 20 ročná tradícia, retrospekcia života a zábavy v Bardejove v období stredoveku (jún)
- Medzinárodný organový festival Jozefa Grešáka (júl- september)
- Pontes: medzinárodný hudobný festival, ktorý má za cieľ spájať národy, krajiny, štáty prostredníctvom hudby (september)
- Slovenské tango: medzinárodný festival malých dychových hudieb spojených s autorskou súťažou nových skladieb (jún)
- Predvianočné trhy v Bardejove (december)
- Jazdecké preteky v parkúrovom skákaní (máj)

Kiná:

- Kino Žriedlo (Bardejovské kúpele)
- Amfiteáter- Rhodyho ulica

Múzeá:

- Stále expozície Šarišského múzea: Expozícia Ikony, Slobodné kráľovské mesto Bardejov, Príroda severovýchodného Slovenska a jej ochrana

Iné:

- Zimný štadión
- Mestské kúpalisko Bardejov, Krytá plaváreň
- Kúpalisko v Bardejovských kúpeľoch
- Kúpalisko Nižná Polianka (MAKOVICA)
- Lyžiarske strediská Regetovka, Stebnícka Huta, Makovica, Drienica, Krynica
- Tenisové kurty
- Minigolf
- Bowling
- Cyklotrasy (konkrétne cyklotrasy som ti už posielala v minulom maily ☺)
- Slnčný majer: agroturistické zariadenie v obci Stebnícka Huta s možnosťou jazdeckých kurzov na koni alebo wellnessu

Svidník (46,8 km)

1. **Vodný svet:** 5 bazénov s umelými vlnami, krytý termálny bazén s vodnými atrakciami, plavecký bazén, dojazdový bazén pre maxi šmýkačku, detský bazén
2. **Sport centrum** s fitnessom, bowlingom či prenájmom telocvične
3. **Aqua Relax-** Krytá plaváreň pri ZŠ 8. Mája
4. **DOST/** Dermatovenerologické oddelenie sanatórneho typu- pôvodne kožné oddelenie ktoré sa pretransformovalo na neštátne súkromné zariadenie.
5. **Národopisná expozícia v prírode SNM - Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku (SKANZEN):**
  - podáva návštevníkom ucelenú predstavu základných životných podmienok Rusínov - Ukrajincov Slovenska v minulých historických obdobiach

- Areál skanzenu nadväzuje na amfiteáter, kde sa každoročne zhromažďujú tisíce návštevníkov tradičných **SLAVNOSTÍ KULTÚRY RUSÍNOV-UKRAJINCOV SLOVENSKA**.
- **DNI REMESIEL A ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ**
- **Služby pre návštevníkov:**
  - lektorské a sprievodcovské služby
  - možnosť fotografovania a videozáznamy
  - predaj suvenírov, propagačných materiálov a publikácií
  - možnosť občerstvenia, posedenia, ľudovej zábavy vo furmanskej krčme
  - programy autentického folklóru, výročného a rodinného zvykoslovía
  - svätá liturgia v drevenom chráme - cerkvi z roku 1766
  - možnosť cirkevných svadobných obradov
  - ukážky tradičnej remeselnej výroby a remeselného spracovania materiálov
  - oddychové zóny pre návštevníkov s deťmi
  - možnosť posedenia pri múzejnom krbe v areáli expozície
  - parkovisko pre návštevníkov

6. Galéria Dezidera Millyho:

- Nachádza sa v barokovom kaštieli z 18. Stor
- Dominantou expozície je vzácny súbor ikôn, ktoré patria medzi najstaršie a najcennejšie zbierkové predmety SNM - Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku
- Charakteristickou črtou tvorby D. Millyho, ktorého meno nesie galéria a ktorý sa hrdo hlásil k svojmu ukrajinskému pôvodu je námetová pestrosť, bohatosť, technická rozmanitosť, majstrovské stvárnenie dedinského človeka a preniknutie do jeho vnútorného pocitového ovzdušia, poetičnosť a baladičnosť

7. Vojenský historický ústav:

- Múzejné oddelenie sa špecializuje na dokumentáciu vojenských dejín Slovenska bezprostredne pred a počas 1. svetovej vojny vo Východných Karpatách, medzivojnového obdobia a obdobia 2. svetovej vojny s akcentom

na priebeh Karpatsko-duklianskej operácie, partizánske hnutie
a oslobodzovanie územia Slovenska v rokoch 1944- 1945

8. **Drevené cerkvy:** drevené kultové stavby, ktoré svojou originalnosťou, technicko-umeleckým stvárnením a spoločenským významom sa zaradili medzi najcennejšie kultúrne skvosty Slovenskej republiky a sú chránené ako národné kultúrne pamiatky.

VII. Profil klienta, dizajn služieb a aktivít z hľadiska marketingu

Odporúčany výber cieľových skupín, trhov, profil klienta

Táto časť štúdie obsahuje približný popis potenciálneho klienta v rámci navrhovaných služieb. V predošlých častiach štúdie boli zmapované zdroje a predpoklady ako reálne, tak aj potenciálne, nevynímajúc všeobecné aj špecifické podmienky pre rozvoj cestovného ruchu v Mikroregióne Sekčov Topľa a obci Raslavice. Vďaka popisu existujúceho stavu a identifikovania reálneho vytvárania možností a príležitostí, je možné vybudovať efektívny a cielený marketingový mechanizmus, ktorý bude schopný zabezpečiť potrebnú dynamiku pre rozvoj samotného územia.

Na základe odporúčanej metodiky tvorby stratégie prípravy a realizácie krátkodobých a strednodobých aktivít pre rozvoj cestovného ruchu (SACR) sa podarilo:

- Analyzovať produkty a služby v užšom ale aj širšom riešenom území
- Definovať základný pozicioning a odvodiť relevantné dovolenkové modely
- Výber najatraktívnejších trhov

V nasledujúcej fáze sa pokúsime o identifikáciu a špecifikáciu vhodných cieľových skupín.

V ďalších fázach procesu bude potrebné:

- Uskutočniť informačné aktivity ktoré budú smerovať k atraktívnym trhom a vybraným cieľovým skupinám v spojení s budovaním značky typu „Mikroregión pravekých mohýl a drevených kostolov“
- Budovať komunikačné kanály
- Tvorba podmienok pre manažment dovolenkových modelov

V nasledujúcej časti štúdie sa pomocou odporúčaní, vecných alebo konkrétnych, zefektívniť realizáciu spomínaných krokov. To by malo vytvoriť ideový ale aj technický základ pre spoločné postupy potenciálnych aktérov cestovného ruchu v Mikroregióne a obci Raslavice, hlavne v oblasti marketingu.

Klientov je potrebné rozdeliť do dvoch základných skupín (na základe analýz a prieskumov):

- ❖ Domáca klientela
- ❖ Zahraničná klientela

Domácu klientelu ďalej delíme na:

- Rodiny s deťmi
- Deti a mládež
- Pracovné a záujmové kolektívy
- Iné (individuálna turistika, klienti využívajúci len služby bez ambícií využitia dovolenkových modelov a pod.)

Prvé tri skupiny sú základom klientely pre dané územie, na ktoré budú použité všetky marketingové aktivity. Všetky skupiny sú zoradené od napotenciálnejších až po tie s najslabším potenciálom.

Rodiny s deťmi

Na základe analýz záujmu, ale aj prirodzených podmienok ktorými oblasť disponuje, má táto skupina najprogresívnejší potenciál. Raslavice a mikroregión sú optimálnou destináciou na trávenie víkendových dovolení, dovolení v trvaní 3- 5 dní, sviatkov, práve pre rodiny s deťmi. Táto skupina môže využívať programy v každom ročnom období, za predpokladu dobrej kvality služieb v rámci ubytovania a stravovania. Najviac optimálnou sezónou je pre nich leto, z dôvodu objavovania okolitého prírodného prostredia, návštev turistických atrakcií regiónu Bardejov, Bardejovské Kúpele, Prešov a i. Vo zvyšných ročných obdobiach je pre túto klientelu vhodný pobyt v rozmedzí 2- 3 dní (víkendy a sviatky), kedy je možné jej ponúknuť atraktívne programy.

Pre zvolenú skupinu je vhodné okrem základného programového balíčku orientovaného na trávenie času v Mikroregióne a Raslaviciach (2-3 dni), ponúknuť aj balíčky s výletmi do blízkeho okolia (okruh do 30 km) v rozmedzí ďalších 3 dní. Po návrate do obce by im bola ponúknutá možnosť trávenia voľného času vo forme rôznorodej gastronómie, jazdy na koňoch, rôzne hry a pod.

Deti a mládež

Táto cieľová skupina je veľmi perspektívnou ako z hľadiska blízkosti miest (Bardejov, Svidník, Stropkov, Prešov) tak aj z dôvodu možnosti konania detských a mládežníckych táborov (jazykové, poznávacie, letné, skauting a i.). Oblasť Raslavice je totiž vhodná pre deti, mládež a ich rodičov, ktorí preferujú kratšiu vzdialenosť od domova, no stále za predpokladu kvalitných služieb a programov. Okrem dĺžky pobytu tejto klientely ktorá býva v rozmedzí 5-15 dní, by bolo vhodné vytvoriť systém kratších detských a mládežníckych pobytov aj mimo letných prázdnin, ako napríklad jarné prázdniny, víkendové pobyty, školy v prírode, víkendové jazykové a lesné školy a pod. Počas zimnej sezóny by bola samozrejmosťou spolupráca s ostatnými aktérmi cestovného ruchu (lyžiarske strediská a pod.) aby bol zabezpečený plný servis a kvalitné služby aj pre lyžiarske zájazdy.

Pracovné a záujmové kolektívy

Pracovné kolektívy ktoré prichádzajú do tejto oblasti za účelom teambuildingov, workshopov a školení či prezentácií, sú dôležitou a hlavne perspektívnou cieľovou skupinou. Perspektívnou sa však stane až po rozšírení a skvalitnení služieb, hlavne v rámci ubytovania, priamo na území obce. Tu je veľmi dôležité realizovanie marketingových aktivít priamo k cieľovej skupine.

Iné cieľové skupiny

Pod názvom tejto kategórie rozumieme záujemcov o individuálnu turistiku, umelcov, obchodných cestujúcich, klientov služobne prebývajúcich v regióne s túžbou a chuťou tráviť voľný čas mimo rušného mesta v pokojnom a bezpečnom prostredí, ako aj klientov z najrôznejších dôvodov využívajúcich len služby bez ambícií využitia dovolenkových modelov (príchod za originálnou gastronómiou, organizovaným kultúrnym či spoločenským

podujatím atď.). Aj keď podiel tejto cieľovej skupiny je nízky, je možné predpokladať jej preradenie do zvyšných skupín. Súčasťou tejto skupiny by mali byť aj klienti ktorí sa venujú moderným záľubám ako napríklad foto a video hunting, geocatching a podobne.

Zahraničnú klientelu budeme charakterizovať na základe štátnej (národnej) príslušnosti, no ako celok je pre ne charakteristická láska k prírode, záujem o kultúrne pamiatky, historické a technické pamiatky, záľuba v kultúre, jazyku a histórii. Táto klientela chce objavovať nové a zaujímavé veci, v prostredí plnom pokoja a kľudného zázemia malebnej obce. Predpokladom síce je pokojné prostredie vhodné na relax, no zároveň musí prekypovať dostatočným množstvom služieb a originálnych zážitkov.

Spolu s domácou klientelou, sme identifikovali dve skupiny zahraničnej klientely, ktoré majú najvyšší potenciál na budovanie pevného základu pre tvorbu marketingových aktivít a sú nimi:

- Česká klientela
- Poľská klientela

Česká klientela

Podkategória českej klientely je síce zaradená ku kategórii zahraničnej klientely, no mnohými znakmi sa približuje ku domácej klientele, hlavne ku skupine „Rodiny s deťmi“. Českí turisti obľubujú pešiu turistiku, cykloturistiku, návštevy pamiatok ale aj poznávanie nových oblastí a to im Raslavice spolu s okolím ponúkajú. Keďže sme už rodiny s deťmi vymedzili ako najsilnejšiu cieľovú skupinu, preto bude štruktúra programov identická s cieľovou skupinou domácich turistov. Ubytovanie je pre klientelu z Českej republiky preferované vo forme ubytovania v súkromí ale aj vo forme kempingu.

Táto klientela preferuje dovolenky v letnej sezóne, pričom program si radi zostavujú sami, no napriek tomu je dôležitá bohatá ponuka palety programov ako v samotnej obci tak aj v jej okolí, z ktorej si klient môže sám vybrať. Túto klientelu ovplyvňuje aj pozitívny vzťah ku slovenskej gastronómii, čomu by bolo vhodné prispôbiť aj ponuku.

Poľská klientela

Klientela zložená z obyvateľov Poľska sa javí ako jednou z najprogressívnejších cieľových skupín a predpokladom je, že zo všetkých návštevníkov by mohli tvoriť až 60% . Klientela je jazykovo blízka prostrediu regiónu Šariš, preto predpokladáme, že pocit dorozumenia sa a blízkosť kultúry im dá pocit bezpečia, teda stane sa jedným z dôležitých faktorov. Je dôležité smerovať marketingové aktivity smerom ku histórii, naturelu, jazyku a kultúre všeobecne. Významnú časť tejto klientely tvoria rodiny s deťmi a manželské páry.

Pre túto klientelu je okrem spomínanej kultúry, jazyka či folklóru, dôležité aj dobre jedlo a nápoje. Vyžadujú si služby vysokého štandardu ale aj bezproblémové prístupy k turistickým miestam a trakciám. Preto ústretovosť, ochota personálu a rodinný prístup sú významnými faktormi ktoré ovplyvnia kvalitu služieb pre túto skupinu zahraničných klientov.

Dizajn služieb a aktivít z hľadiska marketingu

Mnohé prístupy na Slovensku hovoria o prispôbovaní služieb a ich úrovni, len na základe požiadaviek návštevníkov, teda vznikajú spontánne. Aj keď sú tieto prístupy najčastejšie, vzhľadom k výsledkom skúmaní, nie sú práve najefektívnejšie, preto je plánovanie, sieťovanie v existujúcich štruktúrach veľmi dôležité a malo by byť zahrnuté pri vytváraní marketingového plánu.. Taktiež musíme byť oboznámení s klientom a jeho potrebami a očakávaniami už pred jeho návštevou.

Oblasť mikoregiónu a obce Raslavice sa ponúka ako veľmi vhodná oblasť pre budovanie kapacít cestovného ruchu a to z dôvodu potenciálu ktorý má, ale aj vďaka už existujúcim aktivitám ktoré sú síce prítomné v menšom rozsahu, no ten sa môže postupne stále zväčšovať. Ako základ má táto oblasť vynikajúcu východiskovú situáciu, ku ktorej sa postupne budú pridávať zariadenia a služby ktoré uspokojia potreby návštevníkov.

Medzi tie radíme:

V oblasti služieb ubytovania

- vybudovanie a postupné kapacitné rozširovanie kapacít pre ubytovanie v apartmánoch
- vybudovanie a postupné kapacitné rozširovanie ubytovania v súkromí, vhodného pre rodiny s deťmi

V oblasti služieb stravovania

- vybudovať základ pre rôzne kategórie služieb stravovania
- postaviť stravovanie na základe ponuky špecialít regionálnej kuchyne
- odlíšiť služby stravovania od konvenčných ponúkaných služieb v regióne aj po formálnej stránke (zariadenie a interiér priestorov, odev a vystupovanie personálu, originálna ponuka, originálne formy stolovania a pod.)
- vytvoriť a udržiavať originálne aktivity zamerané na gastronómiu (gastronomické slávnosti, festivaly, ochutnávky, prehliadky)

V oblasti navštevovanosti turistických miest, atrakcií a pamiatok

- zabezpečiť dynamickosť a operatívnosť pri vstupoch návštevníkov do pamiatok atď.
- zabezpečiť navštevované miesta erudovaným personálom schopným informovať a odborne sprevádzať návštevníkov (okrem jazykovej zdatnosti v poľskom jazyku, aj s patričnou jazykovou zdatnosťou v nemeckom, anglickom a maďarskom jazyku)

V oblasti využívania existujúcich inštitúcií, športovísk a iných priestorov

- zabezpečiť prístup návštevníkov na športoviská
- zabezpečiť prístup návštevníkov do existujúcich kultúrnych a spoločenských priestorov

Účinný marketing je možné zrealizovať za pomoci vytvárania zaujímavých ponúk a programov ktoré oslovia cieľové skupiny. Ich cieľom bude rozširovať, budovať a skvalitňovať služby pre zákazníkov. Je ale nevyhnutné:

- budovať spoločnú značku typu „Raslavice – relax, príroda, kultúra“
- vytvárať programy originálnych festivalov a podujatí, orientovaných na šarišskú vidiecku kultúru a gastronómiu

- vytvoriť partnerstvá s samosprávami a subjektmi cestovného ruchu v širšom regióne
- vypracovať spoločnú stratégiu rozvoja cestovného ruchu a destinačného manažmentu

Pri dovolenkových programoch ktoré majú dĺžku v rozmedzí 3- 10 dní, je potrebná ich inovácia a to sa pomoci všetkých aktérov cestovného ruchu v obci respektíve mikroregióne. Odporúčame tieto modely, ktoré vychádzajú z modelov na národnej úrovni:

- 1. Dovolenkový model 4 – Relax a oddych v prírode**
- 2. Dovolenkový model 2 – Horské športy a relax**
- 3. Dovolenkový model 3 – Kultúra, folklór, história**
- 4. Dovolenkový model 1 – Liečebné kúpeľníctvo**

Jedna z najvýznamnejších a najpodstatnejších ponúk tejto oblasti je relaxácia v prírode, spoznávanie prostredia ale aj objavovanie atrakcií, či už blízkych alebo vzdialených

Orientácie ponuky a programových balíčkov:

- ✓ Ojedinelé čisté a zachovalé prírodné prostredie so špecifickou flórou aj faunou, ktoré zahŕňa aj prírodné atrakcie - výhľady, vychádzky, cykloturistiku, paragliding, národné parky a pod.
- ✓ Jedinečné kultúrne a historické atrakcie – mohyly a drevené kostolíky
- ✓ Originálna gastronómia, kultúrne aj športové vyžitie

- ✓ Susedstvo a dostupnosť prírodných, kultúrnych, historických a i. atraktivít do 50 km
- ✓ Šarišská kultúra známa svojou tradíciou a jedinečnosťou
- ✓ Relax v tichom prostredí, ďaleko od ruchu miest, no napriek tomu s vyhovujúcimi službami, súčasťou ktorých je aj vyžitie v prírode
- ✓ Veľmi dobrá dopravná dostupnosť

Aby bol marketing účinný, je vhodné použiť už existujúce informačné a propagačné kanály, a to:

- Regionálne i celoslovenské médiá
- Verejno právne médiá so zameraním programov na regionálne programy, cestovný ruch a kultúru
- Podnikové tlačoviny a občasníky
- Internetové sociálne siete
- Kvalitný interaktívny web portál
- Informačné kanály turistických informačných kancelárií
- Informačné kanály vytváraných centier destinačného manažmentu

Ďalej odporúčame zamerať sa na :

- vyhľadávanie priezvisk vo svete identických alebo podobných s priezviskami v obci a zasielanie ponúk na navštívenie obce - mikroregiónu
- vytváranie partnerstiev so samosprávami a organizáciami doma i v zahraničí

VIII. Rozvojová stratégia cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov - Topľa

8.1. Vízia, problémy, ciele, opatrenia

VÍZIA MIKROREGIÓNU V OBLASTI ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU

V roku 2020 je v Mikroregióne Sekčov – Topľa aktívny cestovný ruch s dostatkom atrakcií a kvalitných služieb, propagovaný na regionálnej i medzinárodnej úrovni.

HLAVNÝ CIEĽ:

Rozvinutý cestovný ruch zakladajúci sa na bohatej histórii, prírodnom a kultúrnom bohatstve a dedičstve obcí, pri súčasnom zachovaní koloritu krajiny.

V rámci procesu strategického plánovania sa podarilo identifikovať nasledovné okruhy problémov v oblasti rozvoja cestovného ruchu Mikroregiónu Sekčov – Topľa (ďalej len MRST):

PROBLÉM 1: Nedostatočná kvalita a kvantita služieb pre CR v MRST

PROBLÉM 2: Nedostatočná propagácia MRST a jeho atraktívnosti pre CR

PROBLÉM 3: Nedostatok doplnkových služieb a atrakcií v MRST

Na základe problémovej analýzy boli definované tieto špecifické ciele:

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1. Zlepšiť kvalitu a zvýšiť kapacitu služieb pre CR v MRST

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Zvýšiť propagáciu MRST a jeho atraktivity pre CR

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 3. Zabezpečiť v MRST dostatok doplnkových služieb a atrakcií

Pre napĺňanie špecifických cieľov boli navrhnuté tieto opatrenia:

OPATRENIE: 1.1: Zvýšiť počet zariadení CR s kvalitnými reštauračnými a doplnkovými službami

OPATRENIE: 1.2: Zvýšiť a zatriktívniť ponuku služieb v zariadeniach CR MRST

OPATRENIE: 1.3: Podporovať vytváranie nových a doplnkových produktov CR v ubytovacích zariadeniach a zariadeniach CR

OPATRENIE: 2.1: Zvýšiť koordináciu pri propagácii MRST

OPATRENIE: 2.2: Propagovať a zviditeľňovať MRST

OPATRENIE: 2.3: Zvýšiť spoluprácu poskytovateľov CR v MRST

OPATRENIE: 3.1: Zvýšiť počet a atraktivitu pobytov v MRST

OPATRENIE: 3.2: Podporovať a propagovať budovanie cyklotrás v MRST

OPATRENIE: 3.3: Využívať potenciál ľudovej kultúry na ďalší rozvoj vidieckeho CR v MRST

8.2. Plán realizácie aktivít naplňajúcich stanovené ciele

Nasledujúca kapitola špecificky a konkrétne popisuje program rozvoja, od jednotlivých špecifických cieľov, až po konkrétnu zodpovednosť – nositeľa (realizátora) úloh, približný časový rámec, ako aj ukazovateľ toho, či je (v budúcnosti bude) aktivita zrealizovaná, predovšetkým po stránke kvalitatívnej. Akcentuje konkrétne a reálne vytváranie produktov, nevyhnutných pre reálny rozvoj cestovného ruchu v riešenom území.

Tento program (stratégia) bola vypracovaná pracovnou skupinou pod odborným vedením, k záveru zostavovania marketingovej štúdie.

Program (stratégiu) môžeme teda považovať v súčasnosti za najaktuálnejší dokument zameraný na rozvoj cestovného ruchu v riešenej oblasti – Mikroregión Sekčov - Topľa.

Oblasťou ktorú bolo nutné riešiť pri tvorbe stratégie ešte pred samotnou oblasťou rozvoja cestovného ruchu, bola oblasť vnútorných vzťahov v rámci Mikroregiónu Sekčov – Topľa (MRST) a vnútornej komunikácie, keďže štruktúry mikroregiónu a komunikačná stratégia doposiaľ neboli vybudované na úroveň, ktorá by bola schopná zabezpečovať dynamický rozvoj.

OBLASŤ: KOMUNIKÁCIA A VNÚTORNÉ VZŤAHY

Hlavný cieľ:

Efektívna komunikácia a koordinácia štruktúry mikroregiónu

Špecifický cieľ: 1. Vytvoriť systém komunikácie a zviditeľňovania mikroregiónu v rámci štruktúr MRST

OPATRENIA:

1.1: Vytvoriť efektívny interný systém komunikácie v štruktúre MRST

T: do konca r.2013

Z: valné zhromaždenie

1.2: Vytvoriť systém komunikácie s externým prostredím

T: do konca r.2013

Z: správna rada

1.3: Skvalitniť komunikáciu orgánov MRST s občanmi

T: do konca r.2014

Z: manažment MRST

Špecifický cieľ: 2. Vytvoriť v rámci štruktúr MRST podmienky pre tvorbu a implementáciu projektov

OPATRENIA:

2.1: Vytvoriť personálne kapacity pre projektový manažment v rámci MRST

T: máj 2014

Z: valné zhromaždenie

2.2: Tvoriť a implementovať rozvojové projekty v rámci MRST

T: stály

Z: manažment MRST

STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU MIKROREGIÓNU SEKČOV - TOPLA

HLAVNÝ CIEĽ:

Rozvinutý cestovný ruch zakladajúci sa na bohatej histórii, prírodnom a kultúrnom bohatstve a dedičstve obcí, pri súčasnom zachovaní koloritu krajiny.

PROBLÉM 1: Nedostatočná kvalita a kvantita služieb pre CR v MRST

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1. Zlepšiť kvalitu a zvýšiť kapacitu služieb pre CR v MRST

OPATRENIE: 1.1: Zvýšiť počet zariadení CR s kvalitnými reštauračnými a doplnkovými službami

AKTIVITY:

1.1.1: Realizovať priebežné prieskumy a vyhodnocovať predpoklady a podmienky MRST pre ďalší rozvoj CR

T: stály

Z: manažment MRST

1.1.2: Podporovať rekonštrukcie a modernizáciu existujúcich zariadení CR strategického významu pre rozvoj CR MRST

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.1.3: Podporovať drobné aktivity prestavby súkromných objektov na objekty poskytovania ubytovacích a iných služieb CR

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.1.4: Podporovať aktivity osvetu, zvyšovania právneho vedomia, podpory poskytovania privátneho ubytovania, pre obyvateľov MRST

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.1.5: Podporovať aktivity výmeny skúseností poskytovateľov privátneho ubytovania a záujemcov o poskytovanie služieb CR

T: od r. 2014 priebežne

Z: manažment MRST

1.1.6: Realizovať spoločné aktivity pre poskytovateľov služieb CR pri predkladaní a pripomienkovaní materiálov a právnych noriem v oblasti poskytovania služieb CR

T: od r. 2015 priebežne

Z: manažment MRST

1.1.7: Podporovať výstavbu nových a modernizáciu existujúcich zariadení ubytovacích služieb

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.1.8: Podporovať spoločné aktivity samosprávy, MVO a podnikateľského sektora v oblasti poskytovania ubytovacích služieb

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.1.9: Podporovať majetko-právne vysporiadanie objektov vhodných na poskytovanie služieb CR

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

OPATRENIE: 1.2: Zvýšiť a zatriktívniť ponuku služieb v zariadeniach CR MRST

AKTIVITY:

1.2.1: Podporovať interiérové a exteriérové dovybavenie zariadení CR v MRST

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.2.2: Podporovať prestavby nevyhovujúcich hygienických zariadení, kuchýň, vývarovní, výrobných a odbytových zariadení pohostinských služieb v MRST

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

1.2.3: Vplývať na zvyšovanie úrovne obslužného personálu v zariadeniach CR

T: stály

Z: manažment MRST

1.2.4: Realizovať informačné a osvetové semináre k možnostiam čerpania zdrojov z fondov EÚ v oblasti riešenia problémov v CR

T: 2014 - 2015

Z: manažment MRST

1.2.5: Podporovať spoluprácu dodávateľov služieb CR s odbornými vzdelávacími inštitúciami pri zvyšovaní kvalifikácie personálu v zariadeniach CR

T: 2014 - 2015

Z: manažment MRST

1.2.6: Podporovať odbornú spoluprácu pri zostavovaní atraktívnych komplexných balíkov služieb podľa vytipovaných lokalít a segmentov trhu CR

T: 2014 - 2015

Z: manažment MRST

1.2.7: Vykonávať informačné a osvetové aktivity na využívanie zdrojov z fondov EÚ pre skvalitňovanie pobytov účastníkov v CR v MRST

T: stály

Z: manažment MRST

1.2.8: Podporovať a propagovať pohostinské zariadenia tradičnej slovenskej gastronómie

T: stály

Z: manažment MRST

1.2.9: Podporovať marketingové aktivity na realizáciu pobytov účastníkov CR na území MRST

T: stály

Z: manažment MRST

OPATRENIE: 1.3: Podporovať vytváranie nových a doplnkových produktov CR v ubytovacích zariadeniach a zariadeniach CR

1.3.1: Aktivizácia prevádzkovateľov zariadení CR, samospráv, MVO sektoru pri príprave balíkov služieb CR

T: 2014

Z: manažment MRST

1.3.2: Realizovať prieskum potrieb cieľových skupín v oblasti CR a vytipovanie segmentov trhu vhodných pre MRST

T: 2014

Z: manažment MRST

1.3.3: Iniciovať spoločné stretnutia a podporovať aktivity prevádzkovateľov zariadení CR, samospráv, MVO so sprostredkovateľmi služieb CR pri príprave komplexnej ponuky a určovaní stratégie marketingu v CR v MRST

T: od r. 2014 priebežne

Z: výkonný orgán MRST

PROBLÉM 2: Nedostatočná propagácia MRST a jeho atraktívnosti pre CR

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Zvýšiť propagáciu MRST a jeho atraktivity pre CR

OPATRENIE: 2.1: Zvýšiť koordináciu pri propagácii MRST

2.1.1: Iniciovať vznik lokálnych organizácií zastupujúcich poskytovateľov CR propagujúcich MRST

T: 2014

Z: valné zhromaždenie

2.1.2: Podporovať spoločné aktivity poskytovateľov CR smerujúce k propagácii MRST

T: od r. 2014 stály

Z: výkonný orgán MRST

2.1.3: Podporovať vznik turistických informačných kancelárií (TIK) a cestovných agentúr so spoločným zámerom mapovať a zviditeľňovať CR v MRST

T: od r. 2014 priebežne

Z: výkonný orgán MRST

2.1.4: Iniciovať a podporovať prípravu spoločnej stratégie marketingu CR v širšom regióne (Horný Šariš, príp. Šariš)

T: 2016

Z: výkonný orgán MRST

2.1.5: Podporovať vytváranie profesijných združení a spolkov zameraných na rozvoj CR v MRST

T: 2015

Z: výkonný orgán MRST

OPATRENIE: 2.2: Propagovať a zviditeľňovať MRST

2.2.1: Podporovať vydávanie propagačných a turistických materiálov MRST

T: priebežne

Z: manažment MRST

2.2.2: Podporovať budovanie TIC a bodov kontaktu v MRST

T: priebežne

Z: manažment MRST

2.2.3: Podporovať prevádzkovanie web-stránok smerujúcich k propagácii MRST

T: priebežne

Z: manažment MRST

2.2.4: Priebežne vydávať reprezentačné propagačné materiály o MRST a jeho obciach – multimediálne DVD, knižné publikácie, propagačné materiály a pod., a distribuovať ich v relevantných sieťach.

T: priebežne (pravidelne 1x ročne vybraný produkt)

Z: manažment MRST

OPATRENIE: 2.3: Zvýšiť spoluprácu poskytovateľov CR v MRST

2.3.1: Podpora spoločných aktivít poskytovateľov CR a organizácií poskytujúcich pobyty v MRST

T: stály

Z: manažment MRST

2.3.2: Podporovať regionálne agentúry spracovávajúce produkty lokálnych poskytovateľov CR pre MRST

T: priebežne

Z: výkonný orgán MRST

PROBLÉM 3: Nedostatok doplnkových služieb a atrakcií v MRST

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 3. Zabezpečiť v MRST dostatok doplnkových služieb a atrakcií

OPATRENIE: 3.1: Zvýšiť počet a atraktivitu pobytov v MRST

AKTIVITY:

3.1.1: Podporovať zriaďovanie turistických chodníkov po pamiatkách I. a II. svetovej vojny

T: 2015 - 2016

Z: manažment MRST

3.1.2: Podporovať budovanie atrakcií spojených s poľovníctvom a rybárstvom

T: 2016 - 2017

Z: manažment MRST

3.1.3: Podporovať zatraktívňovanie reálií na Karpatskej drevenej ceste, t.j. sprievodcovskej činnosti

T: 2014 - 2015

Z: manažment MRST

3.1.4: Podporovať zriaďovanie požičovní športových potrieb, bicyklov a doplnkových materiálov pre turistov

T: 2016 - 2017

Z: manažment MRST

3.1.5: Podporovať rozvoj lovného CR

T: 2016 - 2017

Z: manažment MRST

3.1.6: Podporovať výber a budovanie priestorov na stanovanie, kempovanie a caravanning

T: 2016

Z: manažment MRST

3.1.7: Podporovať aktivity hipoterapie, jazdy na koňoch, kočoch a saniach s konským záprahom

T: 2016

Z: manažment MRST

3.1.8: Podporovať budovanie plôch na zimné športy - korčuľovanie, hokej, lyžovanie zjazdové aj bežecké

T: 2017 - 2018

Z: manažment MRST

3.1.9: Podporovať budovanie viacúčelových športovísk za účelom oddychu a doplnkových služieb pre turistov

T: stály/ priebežný

Z: manažment MRST

OPATRENIE: 3.2: Podporovať a propagovať budovanie cyklotrás v MRST

AKTIVITY:

3.2.1: Spolupráca a príslušnými asociáciami CR pri spolupráci, budovaní prepojení a zapájani sa do medzinárodných štruktúr cestovného ruchu

T: stály

Z: výkonný orgán MRST

3.2.2: Propagovať lokálne a regionálne cyklotrasy v rámci existujúcich i pripravovaných nových propagačných materiálov MRST

T: priebežne

Z: manažment MRST

3.2.3: Spolupracovať a koordinovať aktivity pri vytyčovaní, značení, budovaní, čistení a údržbe lokálnych cyklotrás

T: stály

Z: manažment MRST

3.2.4: Propagovať cyklotrasy MRST v regionálnych i národných médiách

T: priebežne

Z: manažment MRST

OPATRENIE: 3.3: Využívať potenciál ľudovej kultúry na ďalší rozvoj vidieckeho CR v MRST

AKTIVITY:

3.3.1: Podporovať organizovanie folklórnych aktivít a slávností v obciach MRST

T: priebežne

Z: manažment MRST

3.3.2: Podporovať oživovanie a zakladanie skanzenov, objektov ľudovej architektúry spojených s prezentáciou ľudových remesiel a prezentáciou ľudovej tvorby v MRST

T: stály

Z: manažment MRST

3.3.3: Podporovať spoluprácu s odbornými školami pri prezentácii ľudových remesiel

T: stály

Z: manažment MRST

3.3.4: Podporovať v MRST budovanie živých múzeí ľudovej kultúry

T: stály

Z: manažment MRST

3.3.5: Podporovať oživovanie a zakladanie rezervácií a múzeí ľudovej architektúry spojených s prezentáciou materiálneho a duchovného dedičstva predkov

T: stály

Z: manažment MRST

3.3.6: Podporovať oživovanie remesiel, ľudových tradícií a zvykov v rámci vznikajúcich priestorov vidieckych múzeí v MRST

T: stály

Z: manažment MRST

8.3. Kompaktabilita so stratégiou rozvoja cestovného ruchu regiónu Horný Šariš

Šariš

V rámci tvorby stratégie rozvoja vidieka regiónu Horný Šariš (r. 2011) boli definované špecifické ciele a opatrenia týkajúce sa oblasti CR, z ktorých uvádzame výber relevantných špecifických cieľov a opatrení z Mikroregiónu Sekčov – Topľa.

OBLASŤ: CESTOVNÝ RUCH			Regionálna stratégia Horný Šariš	
Hlavný cieľ	Špecifický cieľ	Opatrenie	Špecifický cieľ	Opatrenie
Rozvinutý cestovný ruch zakladajúci sa na bohatej histórii, prírodnom a kultúrnom bohatstve a dedičstve obcí, pri súčasnom zachovaní koloritu krajiny.	1. Zlepšiť kvalitu a zvýšiť kapacitu služieb pre CR v MRST	1.1: Zvýšiť počet zariadení CR s kvalitnými reštauračnými a doplnkovými službami	2.1 Využiť prírodný, kultúrny a historický potenciál regiónu pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu	Opatrenie 2.1.1, 2.1.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, časť A, B
		1.2: Zvýšiť a zatriktívniť ponuku služieb v zariadeniach CR MRST		
	2. Zvýšiť propagáciu MRST a jeho atraktivity pre CR	2.1: Zvýšiť koordináciu pri propagácii MRST	2.1 Využiť prírodný, kultúrny a historický potenciál regiónu pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu	Opatrenie 2.1.3 Rozvoj siete informačných služieb prezentácia regiónu
		2.2: Propagovať a zviditeľňovať MRST		
		2.3: Zvýšiť spoluprácu poskytovateľov CR v MRST		
	3. Zabezpečiť v MRST dostatok doplnkových služieb a atrakcií	3.1: Zvýšiť počet a atraktivitu pobytov v MRST	2.1 Využiť prírodný, kultúrny a historický potenciál regiónu pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu 4.2 Skvalitniť a budovať environmentálne technológie a komunálne siete a infraštruktúru	Opatrenie 2.1. 1, 2.1.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, časť A, B
		3.2: Podporovať a propagovať budovanie cyklotrás v MRST		
		3.3: Využívať potenciál ľudovej kultúry na ďalší rozvoj vidieckeho CR v MRST		Opatrenie 4.2.1: Obnova a rozvoj obcí

IX. Zhrnutie, odporúčania a závery

Zhrnutie

Mikroregión Sekčov Topľa je svojou geografickou polohou, zachovalým a čistým prírodným prostredím, históriou a originálnou šarišskou kultúrou predurčená pre využívanie potenciálu pre cestovný ruch, ako jeden zo svojich dominantných ekonomických činiteľov rozvoja v budúcnosti. K tejto perspektíve potrebuje dobudovanie všetkých základných dôležitých služieb a zatraktívnenie niektorých pozoruhodností.

Aktuálne nie sú v území dostatočne rozvinuté služby nevyhnutné pre aktivity cestovného ruchu. Vďaka analýze podmienok a zdrojov, hlavne však vďaka identifikovaniu a definovaniu cieľových skupín užívateľov, je možné potrebné služby špecificky vytvárať a prispôbovať podmienky požiadavkám týchto cieľových skupín. Vďaka identifikácii stálej a udržateľnej klientely cestovného ruchu je možné (a nevyhnutné) realizovať ciele a premyslené marketingové kroky, ktoré budú zabezpečovať zviditeľňovanie a ponúkajúce Mikroregiónu Sekčov Topľa a okolia ako destinácie, ktorú budú celoročne navštevovať klienti, objavujúci niečo nové a nevšedné. Sme presvedčení o tom, že návšteva mikroregiónu a jeho okolia o niekoľko rokov predčí očakávanie podstatnej väčšiny z nich.

K dynamickému rozvoju cestovného ruchu v území m.i. potrebujeme kvalitne spracované, špecifické a obsažné dovolenkové programy. Táto štúdia ich prináša v rámci národnej úrovne s priemetom do územia, je však veľmi pozitívne, že s tvorbou marketingovej štúdie paralelne začal vznikať aj samostatný produkt – Sprievodca (originálna obrazovo – textová publikácia) v mikroregióne a okolí, ktorý okrem konkrétneho popisu zaujímavostí, služieb, pamiatok, lokalít atď. spracováva konkrétne ponuky programov v blízkom i vzdialenejšom okolí v rámci regiónu Horný Šariš. Predpokladáme že táto štúdia spolu so sprievodcom budú tvoriť spoločný hodnotný produkt, ktorý bude slúžiť nielen samospráve, ale všetkým aktérom cestovného ruchu v Mikroregióne Sekčov Topľa.

Odporúčania a závery:

Prirodzeným hlavným odporúčaním je kvalitatívne i kvantitatívne napĺňanie vypracovanej stratégie rozvoja, ktorá konkrétne a špecificky dizajnuje rozvoj v postupných krokoch.

Zo všeobecných odporúčaní zdôrazňujeme:

- Spoločné i samostatné budovanie značky – Slovensko– Región Horný Šariš – Bardejov – Mikroregión Sekčov Topľa – Raslavice Čergov – jednotlivé lokality a subjekty cestovného ruchu
- Budovanie a skvalitňovanie služieb pre domácich i zahraničných návštevníkov
- Určenie si oblasti cestovného ruchu ako jednu z najdôležitejších oblastí rozvoja Mikroregiónu Sekčov Topľa a prijatie následných opatrení (optimálne doplnenie a rozšírenie platných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí a ich územných plánov)
- Preferovanie šetrných foriem cestovného ruchu akými sú cykloturistika, vidiecka turistika, horský šport, agroturistika, ekoturistika
- Tvorba podmienok pre pobytový cestovný ruch v obci Raslavice a Mikroregióne
- Lepšie využitie kultúrno-historických pamiatok a prírodných zaujímavostí
- Tvorba združení v cestovnom ruchu a ich následné sieťovanie
- Vytvorenie informačných bodov (stredísk, kancelárií a pod.)

- Technická a občianska vybavenosť, či estetizácia a skvalitnenie služieb, ktoré spôsobia zvýšenie atraktívnosti mikroregiónu
- Tvorba nových pracovných miest a rast zamestnanosti v oblasti cestovného ruchu

Zo špecifických odporúčaní akcentujeme:

- Priebežné vylepšovanie a aktualizácia vykreovaných dovolenkových modelov pre Mikroregión
- Budovanie kapacít ubytovacích zariadení, predovšetkým vidieckeho a rodinného typu, s dôrazom na najžiadanejšie a najprogressívnejšie formy ubytovania (privátne apartmány)
- Okrem oslovenia domácej klientely intervenovať predovšetkým na potencionálnu klientelu z Poľskej a Českej republiky
- Orientácia na cieľovú skupinu rodiny s deťmi, a staršie manželské páry (z dôvodu preferovania nižších cenových kategórií ubytovania a stravovania)
- Preniesť pozornosť na síce malý, no rastúci segment sociálnej a kreatívnej turistiky
- Vhodne kombinovať kultúrne aspekty so vzdelávaním a domácou turistikou. Oboznámenie sa so životom na Šariši v minulosti, spoznávanie tradícií a užívanie si pocitu, že sme doma

Z aspektu marketingu a budovania exkluzívnej značky odporúčame:

- Propagácia Mikroregiónu vďaka jedinečnosti Šarišského folklóru

- Propagácia Mikroregiónu vďaka vzácnosti pravekých mohýl
- Propagácia Mikroregiónu vďaka originalite drevených kostolíkov a ostatnej sakrálnej architektúry
- Zviditeľňovanie Mikroregiónu vďaka exkluzívne zaujímavých príbehov, povestí i historických reálií